



MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2021. július 13., kedd

Tartalomjegyzék

413/2021. (VII. 13.) Korm. rendelet	Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve végrehajtásának alapvető szabályairól és felelős intézményeiről	6096
414/2021. (VII. 13.) Korm. rendelet	Egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról	6117
415/2021. (VII. 13.) Korm. rendelet	Az e-közigazgatással, informatikával, valamint infokommunikációs infrastruktúrával kapcsolatos fejlesztési programok keretében megvalósuló projektek megvalósításáról és a Digitális Kormányzati Fejlesztés és Projektmenedzsment Kft. kijelöléséről szóló 684/2020. (XII. 28.) Korm. rendelet módosításáról	6120
22/2021. (VII. 13.) AB határozat	A Kúria Kf.VI.39.667/2020/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány elutasításáról	6122
23/2021. (VII. 13.) AB határozat	A veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet egyes rendelkezési alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról és alkotmányos követelmény megállapításáról	6132
376/2021. (VII. 13.) KE határozat	Bírói kinevezésről	6145
377/2021. (VII. 13.) KE határozat	Bírói kinevezésről	6145
378/2021. (VII. 13.) KE határozat	Bírói kinevezésről	6145
1455/2021. (VII. 13.) Korm. határozat	A Nemzeti Egészséginformatikai Stratégiáról	6146
1456/2021. (VII. 13.) Korm. határozat	Magyarország kutatási, fejlesztési és innovációs stratégiájának (2021–2030) elfogadásáról	6146
1457/2021. (VII. 13.) Korm. határozat	Az okos város központi platformszolgáltatás és helyi eredménytermékek üzemeltetéséhez kapcsolódó forrás biztosításáról	6147
1458/2021. (VII. 13.) Korm. határozat	A családokért felelős tárca nélküli miniszter feladat- és hatáskörét érintő egyes kormányhatározatok módosításáról	6148

III. Kormányrendeletek

A Kormány 413/2021. (VII. 13.) Korm. rendelete

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve végrehajtásának alapvető szabályairól és felelős intézményeiről

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (1) bekezdés 15a–15c. pontjában kapott felhatalmazás alapján az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A rendelet hatálya

- 1. §** (1) E rendeletet kell alkalmazni a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i 2021/241/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2021/241/EU rendelet) hatálya alatt a Tanács végrehajtási határozatával jóváhagyott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Terv megvalósításakor a Magyarország részére nyújtott források felhasználására.
- (2) Az e rendelet hatálya alá tartozó források felhasználása tekintetében az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Ávr.) az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

1. *állami támogatás*: az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 2. § 1. pontja szerinti támogatás,
2. *csalás*: a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet] 3. § 3. pontja szerinti fogalom,
3. *HEE forrás*: a Helyreállítási és Ellenállóképességi (Rezilienciaépítési) Eszköz (a továbbiakban: HEE) 2021/241/EU rendelet 6. cikkében meghatározott forrásai,
4. *HEE lebonyolítási számla*: a végső kedvezményezett rendelkezése alatt álló, forintban vezetett, elkülönített számla,
5. *Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv (a továbbiakban: HET)*: a HEE keretében tagállami szinten rendelkezésre álló források igénylésének alapját képező olyan tervezési dokumentum, amely a 2021/241/EU rendelet III. fejezetében foglalt követelmények alapján programterületek szerinti bontásban meghatározza a tagállami források 2026. augusztus 31-ig történő felhasználásának kereteit, az elérni vállalt reformokat, beruházásokat, mérföldköveket, célértékeket, és az ezek eléréséhez rendelt ütemezést,
6. *HET intézkedés*: a HET-ben meghatározott és a Kormány intézkedési listát elfogadó határozatával jóváhagyott reformok, mérföldkövek, célértékek elérését és megvalósítását szolgáló projektek, pályázati felhívások, programok,
7. *HET intézkedési lista*: olyan tervezési dokumentum, amely a teljes végrehajtási időszakra vonatkozóan programterületenkénti bontásban tartalmazza a HET-ben meghatározott reformok, beruházások, mérföldkövek, célértékek elérését és megvalósítását szolgáló valamennyi intézkedést és azok végrehajtási formáját,
8. *hiteltámogatás*: a 2021/241/EU rendelet 14. és 15. cikke szerint Magyarország részére nyújtott hitel,
9. *mérföldkő*: a 2021/241/EU rendelet 2. cikk 4. pontja szerinti fogalom,
10. *monitoring és információs rendszer*: a támogatásból megvalósuló fejlesztések központi monitoringjáról és nyilvántartásáról szóló 60/2014. (III. 6.) Korm. rendelet által szabályozott rendszer,

11. *nemzeti hatóság*: a tagállami kedvezményezetti feladatokat ellátó, a HET hazai végrehajtását koordináló, az 1. mellékletben kijelölt szervezet,
12. *nyilvánvaló hiba*: pályázatban vagy kifizetési igénylésben a pályázó vagy a végső kedvezményezett által szolgáltatott adat olyan egyértelmű hiánya vagy hibája, amely a pályázat vagy kifizetési igénylés más adataiból vagy más, a benyújtott dokumentum elbírálásában részt vevő szervezet által közvetlenül elérhető nyilvántartásból származó adatok alapján hiánypótlásra való felszólítás nélkül, saját hatáskörben pótolható vagy javítható, kivéve a kérelem hitelességét befolyásoló hiányosság, így különösen aláírás, bélyegzőlenyomat, személyt, szervezetet hitelesítő dokumentum, nyilatkozat, aláírási címpéldány,
13. *pályázó*: a HET megvalósítását szolgáló intézkedések végrehajtására pályázatot benyújtó jogi vagy természetes személy,
14. *programterületek*: a HET elkészítéséhez és végrehajtásához kijelölt kiemelt területek,
15. *szabálytalanság*: a 2021/241/EU rendelet és az ahhoz kapcsolódó uniós jog, továbbá annak alkalmazásához kapcsolódó nemzeti jogszabály, a támogatási megállapodás, a hiteltámogatási szerződés, a támogatási szerződés, a Magyarországot, mint kedvezményezettet, valamint a végső kedvezményezettet terhelő kötelezettségek megsértése, amelyek eredményeképpen az Európai Unió vagy Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek vagy sérülhetnek,
16. *támogatási megállapodás*: a HET vissza nem térítendő támogatás felhasználására az Európai Bizottsággal a 2021/241/EU rendelet 23. cikk (1) bekezdése szerinti megállapodás,
17. *végső kedvezményezett*: a HET megvalósítását szolgáló intézkedéseket támogatási szerződés alapján végrehajtó jogi vagy természetes személy.

II. FEJEZET

MAGYARORSZÁG HET VÉGREHAJTÁSÁNAK INTÉZMÉNYRENDSZERE

3. A Kormány és a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottság

- 3. §** (1) A Kormány
- a) kialakítja a HEE nemzeti forrásai felhasználásának irányítási, finanszírozási, intézményi és szabályozási rendszerét,
 - b) jóváhagyja a HET-et,
 - c) jóváhagyja az Európai Bizottság részére történő benyújtás előtt a HET módosítási igényt és a módosított HET-et,
 - d) jóváhagyja az Európai Bizottság részére történő benyújtás előtt a 2023. január 1. és 2026. december 31. közötti időszak finanszírozási alapjául szolgáló felülvizsgált HET-et,
 - e) jóváhagyja a HET végrehajtásához kapcsolódó HET intézkedési listát,
 - f) elfogadja az Európai Unió Tanácsa támogató határozatát követően esetlegesen szükségessé váló HET intézkedési lista módosításait,
 - g) dönt a hiteltámogatás felvételéről és az Európai Bizottsághoz történő benyújtás előtt jóváhagyja a hitelfelvétel indokoltságát alátámasztó dokumentációt.
- (2) Az (1) bekezdés e) és f) pontjai alapján közzétett kormányhatározat legalább a HET intézkedés megnevezését, a kapcsolódó programterület megjelölését, a támogatás összegét és az intézkedés rövid bemutatását, – feltételhez kötött támogatás esetén – a támogathatóság feltételeit tartalmazza.

- 4. §** A Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottság (a továbbiakban: FKB) előkészíti a Kormány e rendelet szerinti döntéseit.

4. Az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter

- 5. §** Az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter a közvetlen európai uniós forrásokkal kapcsolatos koordinációs feladatai keretében
- a) felel a HET végrehajtását szabályozó jogszabályok előkészítéséért, és az egyéb közvetlen európai uniós források felhasználásához szükséges jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök előkészítésének koordinációjáért,
 - b) irányítja a HET tervezését, koordinálja a HET kidolgozását,

- c) felel a HET részleteinek kidolgozása érdekében az Európai Bizottsággal a szükséges egyeztetések lefolytatásáért, az egyeztetések alapján a programterületek tartalma kialakításának koordinálásáért,
- d) koordinálja a HET-ben szereplő beavatkozások tartalmának kialakítási munkálatait, és ennek keretében dönt a megvalósítani kívánt fejlesztések támogatásáról,
- e) összehangolja a HET kialakításában és végrehajtásában érintett szervek HET fejlesztéssel és megvalósítással kapcsolatos tevékenységét,
- f) kialakítja az elszámolható költségek nemzeti szabályait,
- g) irányítja a HET végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságot,
- h) gondoskodik az Európai Bizottsággal a HET támogatásra vonatkozó támogatási megállapodás, valamint – az államháztartásért felelős miniszter előzetes hozzájárulásával – a hiteltámogatásra vonatkozóan hitelszerződés megkötéséről,
- i) gondoskodik a HET végrehajtásához kapcsolódó állami támogatások versenyszempontú ellenőrzésének koordinálásáról, különös tekintettel az európai uniós jogi aktusok állami támogatási rendelkezéseinek való megfelelés biztosítására, valamint az Európai Bizottsággal való együttműködésre,
- j) felügyeli a HET végrehajtását, ennek keretében folyamatosan figyelemmel kíséri a megvalósítási folyamatokat, nyomon követi a HET végrehajtására javasolt intézkedések megvalósulását és azokról a Kormányt tájékoztatja,
- k) biztosítja a kettős finanszírozás elkerüléséhez szükséges intézkedések megtételét,
- l) gondoskodik az európai uniós forrásokból megvalósuló fejlesztéspolitikai programokból támogatásban részesített projektek forrásai 24. alcím szerinti technikai – a HET végrehajtása céljából történő – átfogatásáról, az érintett projektek megfelelő szakmai-tartalmi átdolgozásáról, a HET intézkedési lista módosításáról, és azokat jóváhagyás érdekében a Kormány elé terjeszti,
- m) gondoskodik a HET végrehajtását érintő csalás elleni politika kidolgozásáról,
- n) a Kormány által jóváhagyott HET intézkedési lista alapján – a kiemelt projektek kivételével – dönt a megvalósítani kívánt fejlesztések támogatásáról.

6. § Az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter az európai uniós forrásokból megvalósuló fejlesztéspolitikai programok koordinációs feladatai körében

- a) biztosítja a HET végrehajtásban résztvevő szereplők számára a monitoring és információs rendszerhez való hozzáférés és a monitoring és információs rendszer alkalmazása lehetőségét,
- b) biztosítja a HET végrehajtásban részt vevő intézményrendszer számára az európai uniós forrásokkal kapcsolatos feljelentéseket és folyamatban lévő büntetőügyeket nyilvántartó adatbázishoz való hozzáférést és az adatbázis alkalmazását, a csalás elleni politika keretében meghatározott eljárások megismerését, a kialakított módszertanokhoz és adatbázisokhoz való hozzáférést, a csalás elleni küzdelem érdekében szervezett képzéseken való részvételt,
- c) gondoskodik forrás biztosításáról a HET végrehajtáshoz szükséges források fejezeti kezelésű előirányzat-felhasználási keretszámlán.

5. Az államháztartásért felelős miniszter

7. § Az államháztartásért felelős miniszter feladata

- a) az e rendelet hatálya alá tartozó támogatások ellenőrzése, és
- b) az audit hatósági feladatok ellátásának biztosítása.

6. A közbeszerzésekért felelős miniszter

8. § A közbeszerzésekért felelős miniszter a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet IX. Fejezete, a 88. § (4) bekezdésében meghatározott esetben a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet] XVI. Fejezetének utólagos ellenőrzésre vonatkozó rendelkezései szerint ellenőrzi az e rendelet hatálya alá tartozó támogatások felhasználása során lefolytatott közbeszerzési eljárások közbeszerzési elszámolhatóságát.

7. A nemzeti hatóság

- 9. §** (1) A nemzeti hatóság ellátja a HET tervezését és megvalósításának koordinációját, így különösen
- ellátja a HEE forrás felhasználásával összefüggő, tervezési feladatokat, valamint a HET végrehajtásához kapcsolódó tagállami feladatok koordinációját, melyhez kapcsolódó munkafolyamatok végrehajtása érdekében lebonyolító szervezet vonhat be,
 - feladatkörében véleményezi a HEE forrás felhasználására irányadó uniós jogszabálytervezeteket, és részt vesz a kapcsolódó kormányzati álláspont kialakításában,
 - gondoskodik a HEE forrás felhasználásához szükséges eljárási szabályok kidolgozásáról, koordinálja a vonatkozó jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök előkészítését,
 - szervezi az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter feladat- és hatáskörébe tartozó HET végrehajtásával kapcsolatos jogorvoslati és törvényességi tevékenységet, elbírálja a felterjesztett kifogásokat,
 - gondoskodik a HEE forrás felhasználásával kapcsolatos szabálytalansági eljárások lefolytatásáról, és a források felhasználásával kapcsolatos kifogások kezeléséről,
 - a feladat- és hatáskörét érintően kapcsolatot tart az Európai Unió tagállamai, az Európai Bizottság és más nemzetközi szervezetek intézményeivel,
 - gondoskodik a programterületekről beérkezett javaslatok alapján a HET, a HET esetleges módosítása, felülvizsgálata és a kapcsolódó HET intézkedési lista előkészítéséről,
 - gondoskodik az Európai Bizottság részére megküldendő jelentések és a kapcsolódó forrásle hívási igények összeállításáról, valamint az Európai Bizottság részére történő megküldéséről.
- (2) A nemzeti hatóság a HET végrehajtása során gondoskodik
- a pályázati kiírások és támogatási szerződés minták, valamint az ezen mintáktól eltérő egyedi támogatási szerződések elkészítéséről és megjelentetéséről a pályázati eljárásokkal kapcsolatos adatok közzétételének helyéül szolgáló honlapon,
 - a HET intézkedések végrehajtásáról,
 - az egységes, minden programterületet lefedő pályázati ügyfélszolgálat kialakításáról és működtetéséről,
 - a végső kedvezményezettek által lefolytatandó közbeszerzési eljárások és megkötendő, vagy megkötött szerződések ellenőrzéséről,
 - az egységes kommunikációról,
 - lebonyolító szerv kijelölése esetén a lebonyolítási szerződés megkötéséről,
 - a delegált hatáskörök tekintetében a lebonyolító szervezetek feletti szakmai irányításról,
 - a HEE forrást érintő egységes csalás elleni politika kidolgozásáról, valamint
 - a támogatások kifizetéséről.
- (3) Lebonyolító szerv kijelölése esetén a nemzeti hatóság rendszeresen ellenőrzi a lebonyolító szerv tevékenységét. Lebonyolító szerv kijelölése esetén, ahol e rendelet nemzeti hatóságot említ, az átruházott feladatok tekintetében a lebonyolító szervezet is érteni kell.
- (4) A nemzeti hatóságnak a HET tervezése, végrehajtása és módosítása vonatkozásában az államháztartásért felelős miniszter irányába tájékoztatási és együttműködési kötelezettsége van.

8. A lebonyolító szerv

- 10. §** (1) A lebonyolító szerv az e rendelet hatálya alá tartozó feladatok ellátására a nemzeti hatósággal kötött lebonyolítási szerződésben foglaltak szerint a nemzeti hatóság nevében és megbízásából jár el.
- (2) A lebonyolító szerv feladatainak ellátásához közreműködőt kizárólag átmeneti jelleggel vagy speciális szakterületen, a nemzeti hatóság által meghatározott érték felett, a nemzeti hatóság előzetes egyetértésével vonhat be. A közreműködők teljesítéséért a lebonyolító szerv felel.
- (3) A lebonyolító szerv feladatait az 1. mellékletben meghatározott szervezet látja el.

9. A programterület szakpolitikai felelőseként kijelölt miniszter

- 11. §** (1) A programterület szakpolitikai felelőseként kijelölt miniszter (a továbbiakban: szakpolitikai felelős) a HET tervezése és végrehajtása során a szakpolitikai szempontok érvényesítése érdekében a hatáskörébe utalt programterület tekintetében

- a) a nemzeti hatósággal együttműködve elkészíti a felelősségi körébe tartozó programterület szakmai tartalmát és biztosítja annak a Kormány ágazati stratégiai céljaihoz, továbbá a HET-ben szereplő beavatkozások célkitűzéseire való illeszkedését,
 - b) elkészíti a felhívások szakmai tartalmát a nemzeti hatósággal és – szükség esetén – más szakpolitikai felelőssel egyeztetve,
 - c) nyomon követi a feladatkörébe tartozó, az egyes intézkedések szintjén rögzített szakmai elvárások teljesülését,
 - d) közreműködik az Európai Bizottság részére benyújtandó jelentések elkészítésében,
 - e) együttműködik a nemzeti hatósággal a HET intézkedési lista kialakításában és szükség szerinti módosításában,
 - f) biztosítja a meghirdetendő felhívások szakmai tartalmának meghatározása során, hogy a szakmai tartalom illeszkedjen a Kormány ágazati stratégiai céljaihoz és a HET teljesítéséhez szükséges célkitűzésekhez,
 - g) részt vesz a felelősségi körébe tartozó konstrukciók döntés-előkészítő bizottságaiban,
 - h) gondoskodik az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter felé történő adatszolgáltatásról az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter által megjelölt rendszerességgel és tartalommal.
- (2) A szakpolitikai felelősöket az 1. melléklet határozza meg.
- (3) Ha egy programterületért több szakpolitikai felelős felel, az (1) bekezdés szerinti feladatokért az 1. mellékletben az adott programterület szakmai koordinációjára kijelölt miniszter jogosult.

10. Az audit hatóság

- 12. §** (1) Az audit hatóság
- a) elkészíti a HET végrehajtáshoz szükséges audit stratégiát és ez alapján vizsgálja az intézkedések végrehajtását,
 - b) véleményezi az Európai Bizottság és az Európai Számvevőszék ellenőrzéseiben felvetett kérdésekre adandó tagállami választervezeteket, részt vesz a szükséges tárgyalások lefolytatásában, és
 - c) kialakítja az Európai Bizottság és az Európai Számvevőszék által az audit hatósági tevékenység hatékonyságát vizsgáló ellenőrzések által felvetett kérdésekre adandó tagállami választ, lefolytatja a szükséges tárgyalásokat.
- (2) Az audit hatóság feladatait az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság látja el.

11. Az intézményrendszer működésével kapcsolatos szabályok

- 13. §** A HET végrehajtásában részt vevő valamennyi szerv köteles olyan irányítási- és ellenőrzési rendszert működtetni, amely megfelel a 2021/241/EU rendelet által a tagállami intézményrendszer és a végső kedvezményezettek működésével szemben támasztott elvárásoknak, így különösen a kettős finanszírozás elkerülésével, a csalás és a korrupció elleni fellépéssel és az összeférhetlenség kiküszöbölésével szemben támasztott követelményeknek.
- 14. §** E rendelet szerinti eljárásokban méltányosságnak – a rendeletben foglalt mérlegelési lehetőségektől eltekintve – helye nincs.
- 15. §** Az eljáró szervek a pályázó vagy a végső kedvezményezett által benyújtott bármely dokumentum tekintetében a nyilvánvaló hibát kijavíthatják, amelyről a pályázót – indokolt esetben – értesítik.
- 16. §** A nemzeti hatóság, és – kijelölése esetén – a lebonyolító szerv gondoskodik a működésükkel kapcsolatos ellenőrzési nyomvonal és kockázatkezelési eljárásrend kialakításáról.
- 17. §** A HET végrehajtásában érintett szervezet vezetője nyilatkozik az általa működtetett irányítási és ellenőrzési rendszerek megfelelő és megbízható működéséről.
- 18. §** A HET végrehajtásában eljáró szervek a támogatási igényekkel és a támogatásokkal kapcsolatos minden dokumentumot legalább 2036. december 31-ig kötelesek megőrizni.

12. Összeférhetlenség, csalás és korrupció elleni fellépés

- 19. §** A HET végrehajtása során az összeférhetlenség elkerülése érdekében a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 44–52. §-a és az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 48/B. §-a szerint kell eljárni, azzal, hogy
- irányító hatóságon a nemzeti hatóságot,
 - közreműködő szervezeten a lebonyolító szervet, valamint
 - kedvezményezettben a végső kedvezményezettet
- kell érteni.
- 20. §** (1) A nemzeti hatóság felelős a csalás elleni politika végrehajtásáért, amelynek keretében
- ellátja a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 19. § (2) bekezdése szerinti feladatokat, és
 - folyamatosan vizsgálja a HET végrehajtását a csalás és a korrupció megelőzése, valamint megszüntetése érdekében.
- (2) Az audit hatóság és a nemzeti hatóság a csalás és a korrupció elleni fellépés megfelelő biztosítása érdekében
- alkalmazza a csalás kockázatelemzésének támogatására fejlesztett informatikai rendszert,
 - eljár a csalás elleni politika keretében meghatározott eljárások, módszertanok szerint,
 - résztvevőket delegál az európai uniós fejlesztések koordinációjáért felelős miniszter által szervezett csalás és korrupció elleni képzésekre, és
 - folyamatosan vizsgálja az e rendelet hatálya alá tartozó intézkedések végrehajtását.
- 21. §** Csalás vagy korrupció alapos gyanúja esetén a nemzeti hatóság a végső kedvezményezettrel támogatási jogviszonyt nem létesíthet, szükség esetén a támogatási szerződést megszüntetheti és büntetőeljárást kezdeményezhet.
- 22. §** A nemzeti hatóság a büntetőeljárásokkal kapcsolatos feladatai körében a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 19. § (3) bekezdése szerinti jár el.

III. FEJEZET

TERVEZÉSI ÉS TÁMOGATÁS-VÉGREHAJTÁSI FOLYAMAT

13. Tervezés

- 23. §** (1) A HET szakmai tartalmát az annak alátámasztásául szolgáló felhívások szakmai tartalmával programterületenként a szakpolitikai felelős készíti el a 2021/241/EU rendeletben foglalt horizontális elvek, ágazati stratégiák és az összefüggő egyéb fejlesztések figyelembevételével.
- (2) Ha egy programterületen több szakpolitikai felelős lett kijelölve, vagy a felhívás a szakpolitikai felelősön kívüli miniszter feladatkörét is érinti, a nemzeti hatóság által koordinációra kijelölt szakpolitikai felelős gondoskodik az érintettek bevonásával készült közös szakmai álláspont kialakításáról.
- (3) A szakpolitikai felelős a HET és a HET intézkedési lista programterületre vonatkozó javaslatait jóváhagyásra benyújtja a programterületért felelős miniszter részére. Amennyiben egy programterületért több miniszter is felelős, valamennyi felelős miniszter véleményét be kell szerezni. Véleményeltérés esetén az adott kérdés HET-ben történő megjelenítéséről az európai uniós forrásokért felelős miniszter dönt.
- (4) A szakpolitikai felelős az értékelés alapján kezdeményezheti a HET intézkedési lista elfogadására irányuló javaslat módosítását.
- (5) A (4) bekezdés szerinti esetben a szakpolitikai felelős módosítja a HET és a HET intézkedési lista elfogadására irányuló szakmai javaslatot, és azt megküldi a nemzeti hatóság részére.
- 24. §** A nemzeti hatóság a programterületek szakpolitikai felelőseitől érkezett javaslatok alapján elkészíti a HET javaslatát és a kapcsolódó HET intézkedési lista javaslatát.
- 25. §** A 23. § és a 24. § szerinti folyamat lezárását követően a nemzeti hatóság az FKB elé terjeszti a HET és a kapcsolódó HET intézkedési lista elfogadására irányuló javaslatot.

- 26. §** (1) Az FKB általi megtárgyalást követően a Kormány
- a HET-ről és annak részét képező előfinanszírozási igényről normatív kormányhatározatban,
 - a HET intézkedési listáról egyedi kormányhatározatban dönt.
- (2) A Kormány elutasító döntése esetén a nemzeti hatóság gondoskodik a HET és a kapcsolódó HET intézkedési lista 23. § és a 24. § szerinti átdolgozásáról és jóváhagyásra történő ismételt benyújtásáról az FKB és a Kormány számára.
- 27. §** (1) A nemzeti hatóság a Kormány támogató döntését követően a kormányhatározatban foglaltak szerint benyújtja a HET-et az Európai Bizottság részére.
- (2) A nemzeti hatóság a 23. § és a 24. § szerinti folyamatot úgy szervezi meg, hogy a Kormány által jóváhagyott HET és forrásleghívási kérelem a 2021/241/EU rendelet szerinti időpontban az Európai Bizottsághoz benyújtható legyen.
- 28. §** (1) Amennyiben a HET-et az Európai Bizottság javaslatára a Tanács jóváhagyja, a támogató határozatot követően a nemzeti hatóság az Európai Bizottsággal támogatási megállapodást köt.
- (2) Az Európai Bizottság és a Tanács elutasító döntését követően
- a 26. § (1) bekezdés b) pontja szerinti HET intézkedési listát módosítani szükséges hatályát veszti,
 - a nemzeti hatóság gondoskodik a HET és a HET intézkedési lista 23. § és 24. § szerinti átdolgozásáról és jóváhagyásra történő benyújtásáról az FKB, továbbá a Kormány részére, majd a HET Kormány általi 26. § (1) bekezdés a) pontja szerinti jóváhagyását követően a HET benyújtásáról az Európai Bizottság számára.
- 29. §** A 23–28. § rendelkezései megfelelően alkalmazandók a HET 2021/241/EU rendelet 21. cikke szerinti módosítása, valamint a 2023. január 1. és 2023. december 31. közötti időszakra esedékes forrásleghívás miatt esetlegesen szükségessé váló – a 2021/241/EU rendelet 18. cikk (2) bekezdése szerinti – felülvizsgálata során.
- 30. §** Amennyiben a vissza nem térítendő támogatáson felül a hiteligénylés is szükségessé válik, és a hitelkérelem benyújtására nem a vissza nem térítendő pályázat benyújtásával együtt kerül sor, a hiteltámogatásra a 23–28. §-ban foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a hiteltámogatás legkésőbb 2023. augusztus 31. napjáig nyújtható be az Európai Bizottság részére.
- 31. §** Amennyiben a HET végrehajtása során a jóváhagyott mérföldkövek és célértékek teljesítése érdekében, vagy bármely más okból a jóváhagyott HET intézkedési lista módosítása válik indokolttá, a módosított HET intézkedési lista előkészítése és jóváhagyása során a 23. § és a 24. § szerint kell eljárni.

14. A pályázati felhívás

- 32. §** (1) A nemzeti hatóság a szakpolitikai felelős bevonásával a HET intézkedési lista alapján elkészíti és közzéteszi a felhívást és annak mellékletét képező támogatási szerződés sablonját, az általános szerződési feltételeket, valamint a pénzügyi elszámolási útmutatóját a pályázati eljárásokkal kapcsolatos adatok közzétételének helyéül szolgáló honlapon.
- (2) A felhívás nem minősül az Ávr. 45. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségvállalásnak.
- (3) A nemzeti hatóság a pályázat benyújtásának határidejét megelőző tizedik napig biztosítja, hogy a pályázó kérdéseket tehessen fel, és azokra ésszerű határidőn belül, de legkésőbb a kérdés nemzeti hatósághoz való érkezését követő tíz napon belül tájékoztatást kapjon.
- 33. §** (1) Ha a HET intézkedési lista vagy jogszabály módosítása miatt, vagy egyéb okból szükségessé válik a felhívás módosítása, a nemzeti hatóság a szakpolitikai felelős bevonásával módosítja a felhívást, és a módosított felhívást közzéteszi, és a módosítás tényéről, tartalmáról közleményt is megjelentet.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti módosítás esetén hiánypótlás keretében a módosítás lehetőségét biztosítani kell.
- (3) A pályázó, ha a pályázatát a módosítás előtti feltételekkel nyújtotta be, a felhívás módosítása miatt nem kerülhet kedvezőtlenebb helyzetbe azzal szemben, aki a pályázatát a módosított feltételeknek megfelelően nyújtotta be. Ha a felhívás módosítása miatt a módosítás előtti feltételekkel benyújtott pályázatok nem értékelhetők, egy alkalommal, legalább három-, legfeljebb tíznapos határidővel hiánypótlást kell elrendelni.

- 34. §** (1) A nemzeti hatóság a pályázat benyújtására nyitva álló határidő lejárta előtt a felhívást felfüggesztheti vagy lezárhatja, ha
- a felhívás keretösszege kimerül vagy annak kimerülése előre jelezhető, vagy
 - az szakmailag indokolt.
- (2) A felhívást felfüggeszteni vagy lezárni
- folyamatos elbírálás esetén az erről szóló közlemény közzétételét követő harmadik naptól,
 - szakaszos elbírálás esetén a szakasz zárását követő naptól
- lehet, azzal, hogy az erről szóló közleményt a szakasz lezárása előtt legalább nyolc nappal közzé kell tenni.
- (3) A nemzeti hatóság az (1) bekezdés szerinti döntéséről közleményt készít és tesz közzé.

15. A pályázati eljárás és pályázatról való döntés

- 35. §** (1) A pályázó a nemzeti hatósághoz benyújtott pályázattal igényli a támogatást.
- (2) A pályázatot a felhívásban közölt formában és tartalommal kell elkészíteni.
- (3) A nemzeti hatóság a pályázót a pályázat beérkezéséről értesíti.
- (4) A nemzeti hatóság megvizsgálja, hogy a pályázat megfelel-e a felhívásban és az Ávr. 70. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek.
- (5) Ha a pályázat a (4) bekezdésben meghatározott feltételeknek nem felel meg, a nemzeti hatóság a támogatást igénylőt egy alkalommal, legalább három-, legfeljebb tíznapos határidővel hiánypótlásra szólítja fel.
- 36. §** (1) Ha a felhívás nem zárja ki, pályázatot a projekt megvalósítására létrehozott konzorcium is benyújthat.
- (2) A konzorcium a felhívás részeként közzétett megállapodástervezetben foglalt rendelkezéseket is tartalmazó konzorciumi együttműködési megállapodással hozható létre.
- (3) A konzorcium tagja csak olyan szervezet lehet, amely a felhívásban meghatározott követelményeknek megfelel, és támogatásban részesülhet.
- (4) A konzorciumot a lebonyolításban érintett szervezet előtt a konzorciumi tagok által a konzorciumi szerződésben kijelölt tag képviseli.
- (5) A konzorcium valamely tagja által – a konzorcium nevében – kötött szerződésért a tagok felelőssége egyetemleges.
- 37. §** A támogatási döntés meghozatala során az Ávr. 71–73. §-ában foglaltak mellett a 38–41. §-t is alkalmazni kell.
- 38. §** (1) Kiemelt kiválasztási eljárásrend kivételével, ha a felhívás úgy rendelkezik, a nemzeti hatóság döntés-előkészítő bizottságot hívhat össze a támogatási kérelmekről hozott döntés megalapozására. Döntés-előkészítő bizottságot kell összehívni – kiemelt kiválasztási eljárás kivételével – ha a szakpolitikai felelős nem az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter által vezetett minisztériumban került kijelölésre.
- (2) A döntés-előkészítő bizottság javaslatlételi jogkörrel rendelkezik.
- (3) A döntés-előkészítő bizottság tagjainak száma legfeljebb öt – ha a szakpolitikai felelős nem az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter által vezetett minisztériumban került kijelölésre, legfeljebb hét – fő. A döntés-előkészítő bizottság összehívását, működését, tagjait a nemzeti hatóság által kiadott ügyrendben kell meghatározni.
- 39. §** (1) A pályázatról a nemzeti hatóság dönt. A nemzeti hatóság köteles a döntését részletesen megindokolni, ha a pályázatot
- csökkentett elszámolható összköltséggel, támogatási összeggel vagy támogatási alappal támogatja,
 - a támogatási jogviszony létrehozásához szükséges feltételek teljesítésének esetén támogatja, vagy
 - elutasítja.
- (2) Ha a döntés-előkészítő bizottság a pályázat támogatását hárommilliárd forintot meghaladó összegben javasolja megállapítani, a pályázatról – kiemelt projektek kivételével – a nemzeti hatóság javaslata alapján az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter dönt.
- 40. §** A pályázat adatait a támogatáshalmazódás kizárása érdekében a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 122. §-a szerint kell megvizsgálni, azzal az eltéréssel, hogy az irányító hatóságon a nemzeti hatóságot kell érteni.

- 41. §** A nemzeti hatóság
- a támogatási döntésről a pályázati felhívásban meghatározottak szerint értesíti a pályázót, és
 - a nyertes pályázó részére az értesítéssel egyidejűleg megküldi a támogatási szerződés tervezetét.

16. Kiemelt kiválasztási eljárásrend különös szabályai

- 42. §** Kiemelt kiválasztási eljárásrendben kell dönteni a pályázatról, amennyiben a HET intézkedési listában szereplő eljárási forma ezt előírja.
- 43. §**
- (1) A nemzeti hatóság a felhívást és annak mellékleteit közzéteszi a pályázati eljárásokkal kapcsolatos adatok közzétételének helyüül szolgáló honlapon.
 - (2) A HET intézkedési listában nevesített pályázó a nemzeti hatósághoz pályázatot nyújt be a felhívásban meghatározott időpontban, a 35. §-ban meghatározottak szerint.
 - (3) A nemzeti hatóság a pályázat értékelését a 37. §-ban és a 39. §-ban foglaltak szerint végzi el.

17. A támogatási jogviszony

- 44. §**
- (1) A nemzeti hatóság a végső kedvezményezettel támogatási szerződést köt, azzal, hogy
 - kedvezményezetten a végső kedvezményezettet kell érteni,
 - a támogatón a nemzeti hatóságot és – kijelölés esetén – a lebonyolító szervet is érteni kell,
 - a nemzeti hatóság a végső kedvezményezettel értékhatártól függetlenül támogatási szerződést köt.
 - (2) Támogatási szerződésnek minősül a nemzeti hatóság támogatási jogviszony létrehozására irányuló akaratnyilatkozatát tartalmazó, egyoldalúan kibocsátott támogatói okirat is.
 - (3) A támogatói okirat alkalmazásáról a nemzeti hatóság a felhívásban rendelkezik.
- 45. §**
- (1) A támogatási szerződés megkötésére az Ávr. 73. §-át a (2)–(6) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
 - (2) A támogatási szerződés kötelező tartalmi elemeként rendelkezni kell a projekt által elérendő fejlesztések mérföldköveiről, célértékeiről, a támogatási összeg éves bontásáról és a teljesítési ütemezéséről, valamint az ezek nem megfelelő teljesülése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről, továbbá a támogatott tevékenység megvalósításában részt vevő egyéb szerv vagy szervezet bevonásának lehetőségéről, és az e szerv vagy szervezet által megvalósítható tevékenységek köréről.
 - (3) A támogatásról szóló értesítésben a támogatási szerződés megkötésére meghatározandó időpont nem haladhatja meg a támogatási döntés meghozatalát követő harminc napot, ez alól kivételt jelent a támogatói okirat. A határidőbe a végső kedvezményezett hiánypótlási és tisztázó kérdésre adott válaszadási ideje, valamint a kifogás elbírálásának időtartama nem számít bele. Ha e feltételek teljesítésére a támogatási szerződés megkötését követő harminc napon belül nem kerül sor, a támogatói döntés hatályát veszti.
 - (4) Ha a végső kedvezményezett által megküldött dokumentumok hiányosak vagy hibásak, a nemzeti hatóság azok beérkezésétől számított tíz napon belül, egy alkalommal, legalább három-, legfeljebb tíznapos határidő kitűzésével, a hiány vagy hiba megjelölésével hiánypótlásra hívja fel a végső kedvezményezettet.
 - (5) Ha a szerződéskötéshez szükséges valamely információ nem egyértelmű, a nemzeti hatóság egy alkalommal tisztázó kérdést tehet fel, amelynek megválaszolására legalább három-, legfeljebb tíznapos határidőt biztosít. A tisztázó kérdés a projekt műszaki, szakmai tartalmának részletesebb kifejtésére is irányulhat.
 - (6) Ha a támogatási szerződés megkötéséhez harmadik féltől függő feltételek teljesítése szükséges, e feltételek teljesítésének hiányában is megköthető a támogatási szerződés, azzal, hogy a támogatási szerződés a feltételek teljesítése esetén lép hatályba.
 - (7) Ha a feltételek teljesítése a végső kedvezményezett érdekkörén kívül, a támogatási jogviszonnyal összefüggésben felmerült okból, a feltételek teljesítésére megadott határidőn belül nem lehetséges, a nemzeti hatóság a végső kedvezményezett indokolt kérelmére vagy saját hatáskörében a határidőt egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja.
- 46. §**
- (1) A támogatási szerződés megkötése előtt a nemzeti hatóság helyszíni szemlét rendelhet el, amelynek során a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 99. §-a, valamint a (2) és (3) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni.
 - (2) A helyszíni szemle akadályozását a (3) bekezdés szerinti jegyzőkönyvvel vagy más hitelt érdemlő módon dokumentálni kell.

- (3) A helyszíni szemlét végző a helyszíni szemléről a nemzeti hatóság által elkészített formanyomtatvány kitöltésével jegyzőkönyvet készít.

- 47. §**
- (1) A támogatási szerződés módosítása során az Ávr. rendelkezéseit a (2)–(8) bekezdésben, valamint a 49. §-ban és az 50. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
 - (2) Ha a végső kedvezményezettnek a támogatási szerződésben rögzített vagy bármely, e rendelet alapján szolgáltatott adataiban változás következik be, vagy a projekt műszaki, szakmai tartalma, költségvetése vagy a támogatás egyéb feltételei változnak, a végső kedvezményezett a változás tudomására jutásától számított nyolc napon belül köteles a változást a nemzeti hatóságnak bejelenteni.
 - (3) A változás kezelését szolgáló intézkedést – ideértve a támogatási szerződés módosításának kezdeményezését is – a nemzeti hatóság bejelentés nélkül is megkezdheti, ha olyan változásról szerez tudomást a projektben, amely ezt indokolja.
 - (4) Ha a bejelentés hiányos vagy hibás, a nemzeti hatóság egy alkalommal, legalább három-, legfeljebb tíznapos határidővel hiánypótlásra hívja fel a végső kedvezményezettet.
 - (5) A bejelentést vagy észlelést követően a nemzeti hatóság harminc napon belül megteszi az általa nyilvántartott adatok megváltoztatására, a támogatási szerződés módosítására vagy a módosítás elutasítására, az e rendeletben vagy a támogatási szerződésben meghatározott esetben az attól történő elállásra, a végső kedvezményezettel kötött szerződés felmondására, a jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszakövetelésére vagy más szükséges eljárás lefolytatására irányuló intézkedést.
 - (6) Az (5) bekezdésben meghatározott határidő indokolt esetben legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható.
 - (7) Az (5) és (6) bekezdés szerinti határidőbe a hiánypótlásra és tisztázó kérdés megválaszolására rendelkezésre álló időtartam nem számít bele.
 - (8) Vis maior esetén a nemzeti hatóság egyedileg dönt a módosítási igény jóváhagyásáról.
- 48. §**
- (1) A végső kedvezményezett a projekt mérföldköveit és célértékeit kizárólag a nemzeti hatóság előzetes jóváhagyásával, azok csökkentése esetén kizárólag a támogatás arányos csökkentése mellett módosíthatja.
 - (2) A nemzeti hatóság az (1) bekezdés szerinti esetben a támogatási összeget az általa kidolgozott és a pályázati eljárásokkal kapcsolatos adatok közzétételének helyéül szolgáló honlapon megjelentetett módszertan szerint csökkenti.
 - (3) Amennyiben a projekt mérföldköveinek és célértékeinek csökkentése a HET teljesítését veszélyezteti, a módosításról az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter dönt.
- 49. §**
- (1) Átalakulás, egyesülés vagy szétválás esetén – a jogszabályon alapuló jogutódlás kivételével – a jogutód akkor léphet be új végső kedvezményezettként a támogatási jogviszonyba, ha megfelel a felhívásban foglalt feltételeknek, és ahhoz a nemzeti hatóság hozzájárul.
 - (2) A nemzeti hatóság az új végső kedvezményezett támogatási jogviszonyba való belépése esetén a változás nemzeti hatóság általi jóváhagyását követő harminc napon belül elvégzi az érintett projekt támogatási szerződésének módosítását.
 - (3) Az (1) bekezdésben foglalt változás nemzeti hatóság általi elutasítása esetén a támogatási jogviszony az elutasításról szóló döntéssel megszűnik.
 - (4) A támogatási jogviszonyból kilépő végső kedvezményezettnek és az abba belépő új végső kedvezményezettnek a támogató felé a projekt végrehajtásáért fennálló felelőssége a változás időpontjáig egyetemleges, míg a változás nemzeti hatóság általi jóváhagyása napjától kizárólag az új végső kedvezményezett felel a projekt végrehajtásáért.
- 50. §**
- (1) A támogatási szerződés megszűnése és megszüntetése során az Ávr. rendelkezései mellett a (2) és (3) bekezdésben foglaltakat is alkalmazni kell.
 - (2) Ha az elállási ok bekövetkezik, a nemzeti hatóság vagy a lebonyolító szerv az elállásra vonatkozó döntés meghozataláig a végső kedvezményezett más támogatási kérelme vonatkozásában a támogatási döntés meghozatalát, a támogatási szerződés megkötését felfüggesztheti.
 - (3) Az elállás időpontja az elállásról szóló értesítés kézhezvételének napja.

18. Biztosíték

- 51. §** (1) A támogatási szerződésben rendelkezni kell a támogatás visszavonásának, a támogatási szerződéstől történő elállásnak, illetve szabálytalanság esetén a visszafizetendő támogatás visszafizetésének biztosítékairól.
- (2) A biztosítéknyújtásra kötelezett kérelemre mentesülhet a biztosítéknyújtási kötelezettség alól abban az esetben, amennyiben rendelkezik legalább egy lezárt, teljes üzleti évvel, és szerepel az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 260. §-a szerint közzétett köztartozásmentes adózói nyilvántartásban, vagy a köztartozás-mentességét harminc napnál nem régebbi nemleges adóigazolással igazolja.
- (3) A biztosítéki értéknek fedeznie kell legalább a kifizetési igénylésben igényelt és a már kifizetett támogatás együttes összegét.
- (4) Biztosítékcsereéről a nemzeti hatóság a végső kedvezményezett erre irányuló kérelme beérkezését követő harminc napon belül dönt.
- (5) A végső kedvezményezett a kifizetési igénylésben igényelt támogatási összegnek megfelelően megemelt biztosíték rendelkezésre állását legkésőbb a kifizetési igénylés benyújtásával egyidejűleg igazolja. Ha a végső kedvezményezett az igazolást a kifizetési igénylés hiánypótlását követően sem nyújtja be, a kifizetési igénylést el kell utasítani. Ha a végső kedvezményezett a megemelt biztosíték rendelkezésre állását utóbb igazolja, az elutasított kifizetési kérelem ismételt benyújtható.

19. Közbeszerzési eljárások ellenőrzése

- 52. §** (1) A HET intézkedések megvalósításánál biztosítani kell a szerződések odaítélése során a 2021/241/EU rendelet horizontális elveit és az eredményes pénzügyi gazdálkodás követelményét, így különösen a verseny, az átláthatóság, a csalás- és korrupciómentesség, valamint a kettős finanszírozás elkerülésének érvényesülését.
- (2) A HET intézkedések közbeszerzési eljárásainak ellenőrzését a nemzeti hatóság és az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter végzi a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet IX. Fejezete szerint, valamint a 88. § (4) bekezdésében meghatározott esetben a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet XVI. Fejezetének utólagos ellenőrzésre vonatkozó rendelkezései szerint, azzal az eltéréssel, hogy
- irányító hatóságon a nemzeti hatóságot,
 - pályázón, illetve kedvezményezetten a végső kedvezményezettet kell érteni.

20. Adatszolgáltatás, beszámolás, monitoring

- 53. §** Az adatszolgáltatás és beszámolás rendjét a nemzeti hatóság határozza meg az Ávr.-ben, valamint az 54–58. §-ban foglaltak figyelembevételével.
- 54. §** (1) Az adatszolgáltatást olyan gyakorisággal és tartalommal kell előírni, hogy az Európai Bizottsággal kötött támogatási megállapodásban foglalt adatszolgáltatási és beszámolási kötelezettségek, továbbá a jóváhagyott HET-ben rögzített reformok és beruházások megvalósításához rendelt mérföldkövek és célértékek megállapított ütemterv szerinti teljesülése megfelelően nyomon követhető és biztosított legyen.
- (2) A végső kedvezményezett a nemzeti hatóság által meghatározott rendszerességgel és tartalommal a projekt megvalósításával kapcsolatosan adatot szolgáltat.
- (3) A nemzeti hatóság a monitoring és információs rendszerből generált negyedéves előrehaladási összefoglalókban a szakpolitikai felelőssel együttműködve beazonosítja a szükséges beavatkozási pontokat, és akciótervben javaslatot tesz azok végrehajtására a HET-ben foglalt mérföldkövek és célértékek teljesítése érdekében.
- 55. §** Az időközi forráslehívás alapját képező, az Európai Bizottság részére a 2021/241/EU rendelet 24. cikk (2) bekezdése szerinti félévenként benyújtandó kifizetési kérelmet – a negyedéves összesítések alapján – az 54. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kell elkészíteni.
- 56. §** Az 53. §-ban és az 54. §-ban foglaltak szerint kell eljárni a HET felülvizsgálata alapját képező beszámoló, valamint a záró kifizetési kérelemhez kapcsolódó záróbeszámoló elkészítése és az Európai Bizottság részére történő benyújtása során.

- 57. §** (1) Az Európai Bizottsághoz benyújtandó HET felülvizsgálata alapját képező forráslelvási dokumentációt és a záró forráslelvási igény alátámasztásául szolgáló záróbeszámolót úgy kell előkészíteni, hogy azok az Európai Bizottság részére az 2021/241/EU rendeletben meghatározott határidőn belül benyújthatók legyenek, és azok alapján a záró kifizetés 2026. december 31-ig teljesíthető legyen.
- (2) Hiteltámogatás felhasználása esetén az 53–55. §-t azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a határidőkre, valamint a teljesítési feltételekre és kötelezettségekre az Európai Bizottsággal megkötött hitelszerződés az irányadó.
- 58. §** A projektek nyilvántartására az Európai Bizottság által működtetett elektronikus felületet az Európai Bizottság által előírt szabály- és feltételrendszer szerint kell használni.

IV. FEJEZET

PÉNZÜGYI LEBONYOLÍTÁSI RENDSZER

21. A HEE források fogadására és kifizetésére szolgáló számlák

- 59. §** Az Európai Bizottságtól érkező előfinanszírozás, a Bizottsághoz benyújtott kifizetési kérelmek kapcsán érkező utalások és végsőegyenleg-kifizetés fogadására a nemzeti hatóság egy összevont, valamennyi programterület forrásait kezelő kincstári pénzforgalmi számlát nyit, amely felett az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter rendelkezik.
- 60. §** (1) Az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter kincstári előirányzat-felhasználási keretszámlát nyit.
- (2) Az előirányzat-felhasználási keretszámla támogatások folyósítására, követelések beszedésére szolgál.
- (3) Az előirányzat-felhasználási keretszámla felett az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter rendelkezik.
- (4) Az előirányzat-felhasználási keretszámláról indított átutaláshoz az átutalási megbízást a monitoring és információs rendszerben kell kiállítani.
- (5) A (4) bekezdés szerinti átutalási megbízást elektronikus formában kell átadni pénzügyi teljesítésre a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) részére. A monitoring és információs rendszer működési problémája esetén, megfelelő dokumentátság mellett az átutalási megbízás elektronikus utalás nélkül is teljesíthető, de az átutalási megbízást utólag a monitoring és információs rendszerben rögzíteni kell az akadály megszűnését követő öt napon belül.
- (6) Az előirányzat-felhasználási keretszámla felett rendelkező a Kincstár által kiállított pénzforgalmi számlakivonat adatait annak kézhezvételét követő öt napon belül rögzíti.
- (7) A pénzforgalmi számlák vezetésével és forgalmával kapcsolatban felmerült költség elszámolása a központi költségvetés terhére történik.
- 61. §** (1) A HEE forrásból nyújtott költségvetési támogatás kezelésére a végső kedvezményezett a támogatás fogadására és a támogatás terhére kifizetés teljesítésére – a természetes személy, valamint a kis- és középvállalkozói körbe tartozó végső kedvezményezett kivételével – a Kincstárnál vezetett, projektenként elkülönített pénzforgalmi számlát, azaz HEE lebonyolítási számlát nyit.
- (2) A HEE lebonyolítási számla betétlekötés és készpénztranzakció teljesítésére nem használható.
- (3) A végső kedvezményezett legkésőbb az első kifizetési kérelem benyújtásáig igazolja a nemzeti hatóság részére a HEE lebonyolítási számla megnyitását.
- (4) Ha a végső kedvezményezett több projektet valósít meg, a projektek megvalósítása során felmerült költségek kezelése az egyes projektekhez tartozó, elkülönített HEE lebonyolítási számlán történik.
- (5) A végső kedvezményezett
- csak a HEE lebonyolítási számláról fizetheti a projekt megvalósítása során felmerülő, támogatással érintett költségtételeket,
 - kizárólag a projekt megvalósításával kapcsolatban felmerülő, támogatással érintett költségtételeket fizetheti a HEE lebonyolítási számláról.
- (6) A végső kedvezményezett köteles a HEE lebonyolítási számlát a projekt pénzügyi zárásáig fenntartani. A projekt pénzügyi zárását követően fenntartott HEE lebonyolítási számla költsége a végső kedvezményezettet terheli.

- (7) Az (1) és (6) bekezdéstől indokolt esetben a végső kedvezményezett a nemzeti hatóság engedélyével eltérhet.
- (8) A végső kedvezményezett a HET végrehajtását szolgáló projektjei bevételei és kiadásai tekintetében projektenként elkülönített nyilvántartást vezet.

22. Forráslehívás, elszámolás az Európai Bizottsággal

- 62. §**
- (1) A nemzeti hatóság a 2021/241/EU rendelet 13. cikk (1) bekezdése szerint a HET Európai Bizottsághoz való benyújtásával egyidejűleg igényel előfinanszírozási átutalást az Európai Bizottságtól.
 - (2) A nemzeti hatóság összeállítja az adott elszámolási időszakra vonatkozó, a 2021/241/EU rendelet 22. cikk (2) bekezdés c) pontja szerinti időközi átutalás igénylési dokumentációt, és azt megküldi az Európai Bizottság részére.
 - (3) A nemzeti hatóság a (2) bekezdés szerinti dokumentációt programterületek szerinti bontásban a monitoring és információs rendszer adatai alapján állítja össze.
 - (4) A nemzeti hatóság szükség esetén helyesbíti az Európai Bizottság részére benyújtott átutalás igénylési dokumentációt alátámasztó nyilatkozatokat.
 - (5) A nemzeti hatóság feltölti a 2021/241/EU rendelet szerinti elektronikus adatszere rendszerbe az időközi átutalási igénylés dokumentumait, és azon keresztül továbbítja azokat az Európai Bizottság részére.
 - (6) A záróegyenleg kifizetés igénylése a (2)–(5) bekezdés szerint történik.
 - (7) A nemzeti hatóság euróban számol el az Európai Bizottsággal.

23. Támogatás folyósítása, nyilvántartása, költségigazolás és hitelesítés

- 63. §**
- (1) A támogatás folyósítására, a költségigazolásra, hitelesítésre, valamint az ahhoz kapcsolódó adatszolgáltatásra az Ávr. rendelkezéseit a (2) bekezdésben foglalt eltéréssel kell alkalmazni.
 - (2) A támogatás végső kedvezményezett részére történő kifizetésére – az előleg kivételével – akkor kerülhet sor, ha az elszámolással érintett időszakra a projekt megvalósítására támogatási szerződésben vállalt tevékenységek megvalósultak, valamint – az egyszerűsített elszámolás kivételével – a hozzájuk kapcsolódó költségek ténylegesen és igazolhatóan felmerültek, azok valós és elszámolható költségek.
 - (3) A támogatás kifizetését a nemzeti hatóság – az előleg kifizetése és az egyszerűsített elszámolás kivételével – a végső kedvezményezettnél ténylegesen felmerült, illetve kifizetett kiadásokhoz, valós költségekhez igazodva, a felhívásban megnevezett elszámolható költségek vonatkozásában teljesíti.
 - (4) A valós költségek és egyszerűsített költségek elszámolhatósági szabályait a pályázati eljárásokkal kapcsolatos adatok közzétételének helyéül szolgáló honlapon közzétett elszámolhatósági útmutató szabályozza.
 - (5) A támogatás számviteli nyilvántartására az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.
- 64. §**
- (1) A végső kedvezményezett részére támogatói előleg folyósítható a pályázati felhívásban vagy a támogatási szerződésben megjelölt – legfeljebb azonban a támogatási összeg 13%-át nem meghaladó – mértékben.
 - (2) Szállítói finanszírozás esetén a végső kedvezményezett a közte és a szállító közötti szerződés alapján a szállítói előleg elszámolható összegére jutó támogatásra nyújthat be előleg igénylésére irányuló kérelmet, amelynek mértéke a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárás és a Kbt. 9. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti beszerzés alapján kötött szerződés tartalékkeret nélküli elszámolható összegének legfeljebb 30%-a.
 - (3) Az előleg biztosítására, kifizetésére és az előleggel való elszámolásra az (1) és (2) bekezdés figyelembevételével a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 61–64. alcímének rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy
 - a) az irányító hatóságon nemzeti hatóságot,
 - b) a kedvezményezetten végső kedvezményezettetkell érteni.
 - (4) Indokolt esetben a támogatási előleg maximum mértékétől nagyobb összegben is megítélhet előleget a nemzeti hatóság az uniós támogatásokért felelős miniszter egyetértésével.

24. Technikai átfogatás

- 65. §** (1) Költségvetési vagy Európai Unió támogatásból előfinanszírozott projekt végső kedvezményezettje kezdeményezheti a nemzeti hatóságnál a felmerült költségek e rendelet szerinti támogatás terhére történő elszámolását (a továbbiakban: technikai átfogatás).
- (2) A nemzeti hatóság a kérelem ellenőrzését követően dönt a technikai átfogatásról, amely során támogatás kifizetés a végső kedvezményezett részére nem történik.
- (3) A nemzeti hatóság a technikai átfogatásról jegyzőkönyvet készít.

V. FEJEZET

JOGORVOSLATOK

25. Kifogás

- 66. §** (1) A pályázó vagy a végső kedvezményezett a pályázat benyújtásának időpontjától a támogatási jogviszony időtartama alatt valamely folyamatot, részfolyamatot lezáró döntés ellen kifogást nyújthat be, ha a pályázati eljárásra, a támogatási igény befogadására, a támogatási döntés meghozatalára, a támogatói okiratok kiadására vagy a támogatási szerződések megkötésére, a költségvetésből nyújtott támogatás folyósítására, visszakövetelésére vonatkozó eljárás jogszabálysértő, vagy a felhívásba, illetve a támogatási szerződésbe ütközik.
- (2) A kifogás benyújtására a kifogásolt döntést hozó szervnél a kifogásolt intézkedésről való tudomásszerzéstől számított tíz napon belül egy alkalommal, az indokok megjelölésével lehet.
- (3) Kifogás benyújtásának nincs helye
- a szabálytalanságot megállapító döntés (a továbbiakban: szabálytalansági döntés) és az annak alapján tett intézkedés,
 - egyenlegközlő,
 - hiánypótlási felhívás vagy tisztázó kérdés, valamint
 - az e rendelet hatálya alá tartozó valamely szerv által kiadott minőségellenőrzési jelentés, tanúsítvány, utóellenőrzési jelentés ellen.
- (4) A kifogás elbírálásáig a kifogásban foglaltakkal összefüggő eljárási határidők nyugszanak.
- (5) A kifogást elbíráló szerv kizárólag a kifogásolt döntést, valamint az azt megalapozó eljárás azon elemeit, megállapításait vizsgálhatja, amelyeket a kifogás vitat.
- 67. §** A kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha
- a benyújtására nyitva álló határidőn túl terjesztették elő,
 - a kifogást nem az arra jogosult terjeszti elő,
 - korábbival azonos tartalmú, ismételt kifogást terjesztenek elő,
 - a kifogás nem tartalmazza valamely jogszabály, a felhívás vagy a támogatási szerződés megsértett rendelkezésére történő hivatkozást, vagy
 - a kifogást a 66. § (3) bekezdése szerint nem lehetne benyújtani.
- 68. §** (1) Ha a kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasításnak nincs helye, a kifogást a beérkezésétől számított harminc napon belül el kell bírálni. Az elbírálás határideje egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható, erről a határidő lejárt előtt tájékoztatni kell a kifogás benyújtóját.
- (2) Ha a kifogást elbíráló döntéshez más hatóság előzetes döntése szükséges, vagy a kifogást elbíráló döntés különleges szakértelmet igénylő előzetes kérdés eldöntésétől függ, a kifogást elbíráló szerv az eljárását a hatóság döntésig vagy a szakértői állásfoglalás elkészítéséig felfüggesztheti. A felfüggesztés ideje az ügyintézési határidőkhöz nem számít bele.
- 69. §** (1) A kifogásolt döntést hozó szerv a döntése ellen benyújtott kifogás esetén
- az annak beérkezésétől számított tíz napon belül a kifogásban foglaltaknak helyt ad, egyúttal gondoskodik a jogszerű állapot helyreállításáról, és erről haladéktalanul értesíti a pályázót vagy a végső kedvezményezettet, valamint a nemzeti hatóságot, vagy

- b) a kifogást és az abban foglaltakkal kapcsolatos írásbeli szakmai álláspontját az annak alátámasztására szolgáló dokumentumokkal együtt a kifogás beérkezésétől számított tíz napon belül elbírálásra megküldi az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszternek.
- (2) Az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter az iratanyag kézhezvételét követő húsz napon belül
- a) a kifogásban foglaltaknak helyt ad, egyúttal gondoskodik a jogszerű állapot helyreállításáról, vagy
 - b) a kifogást elutasítja.
- (3) Az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter a kifogás tárgyában hozott döntésről az indokok megjelölésével értesíti a pályázót vagy a végső kedvezményezettet, valamint a kifogásolt döntést hozó szervezetet.

70. § A kifogást elbíráló szerv a kifogás elbírálására irányuló eljárást megszünteti, ha a kifogást elbíráló döntés meghozataláig

- a) a kifogást annak benyújtója visszavonta,
- b) a kifogásolt döntést visszavonták,
- c) a támogatási jogviszony nem a kifogással érintett döntés következtében szűnt meg,
- d) a pályázó a kifogással érintett pályázatot ismételt benyújtotta,
- e) a pályázó a kifogással érintett pályázatra vonatkozó támogatási szerződést megkötötte,
- f) a kifogás benyújtója jogutód nélkül megszűnt, vagy
- g) a pályázó teljesítette a kifogásolt támogatási döntésben feltételként meghatározott követelményt.

- 71. §** (1) Ha a kifogást elbíráló döntésben elírás, illetve számítási hiba van, a kifogást elbíráló szerv a hibát kérelemre vagy hivatalból kijavítja, ha az nem változtatja meg érdemben a kifogást elbíráló döntést.
- (2) A kifogást elbíráló szerv a döntését annak kifogást benyújtó részére történő kézbesítését követő harminc napon belül visszavonja, és új döntést hoz, ha a kifogás elbírálását követően tudomására jutott tény alapján a döntése jogszabályt sért, a támogatási szerződésbe vagy a felhívásba ütközik.

26. Szabálytalanságkezelés

- 72. §** (1) Szabálytalansági eljárás megindítására a támogatási szerződés megkötését követően kerülhet sor.
- (2) A szabálytalansági eljárást lebonyolító szerv kijelölése esetén is a nemzeti hatóság folytatja le az érintett projekt céljának megvalósulására figyelemmel.

- 73. §** (1) Szabálytalanság gyanúját bárki bejelentheti a nemzeti hatóságnál.
- (2) E rendelet hatálya alá tartozó szervezet azon tagja, akinek a támogatási folyamat bármely – a támogatási szerződés megkötését követő – szakaszában szabálytalanság gyanúja jutott tudomására, a tudomásra jutástól számított nyolc napon belül írásban rögzíti a szabálytalanság gyanúját, és azt haladéktalanul megküldi a nemzeti hatóság szabálytalanságfelelősének.
- (3) A szabálytalanságfelelős a kézhezvételtől számított öt napon belül a szabálytalanság gyanúját rögzíti a monitoring és információs rendszerben, és megküldi a nemzeti hatóság vezetőjének a szabálytalansági gyanúról kapott tájékoztatást, a kapcsolódó dokumentumokat és véleményét, javaslatot téve az ügy kivizsgálására vagy annak mellőzésére.

74. § A nemzeti hatóság vezetője szabálytalansági eljárás mellőzésével állapíthat meg szabálytalanságot, és határozhat meg e rendelet szerinti jogkövetkezményt, ha

- a) a szabálytalansággal érintett összeg nem haladja meg a százezer forintot,
- b) a végső kedvezményezett ellen adósságrendezési, felszámolási, végelszámolási, kénysztörlesztési vagy a megszüntetésére irányuló egyéb eljárás indult,
- c) a cégbíróság a végső kedvezményezett céget a törvényességi felügyeleti eljárásban hozott intézkedés vagy megszüntetési eljárás következtében hivatalból törli a cégjegyzékből,
- d) a végső kedvezményezett elismeri a szabálytalanság tényét,
- e) a szabálytalanság tényéről még azelőtt szerez tudomást, hogy a végső kedvezményezett részére bármilyen kifizetés történt volna,
- f) az Európai Bizottság, az adott szervezet belső ellenőrzési egysége, a Kincstár vagy bármely, ellenőrzést végző szervezet megállapításait elfogadja, vagy
- g) rendszerszintű szabálytalanságot észlelt.

- 75. §**
- (1) A nemzeti hatóság vezetője a gyanúbejelentés kézhezvételtől számított öt napon belül dönt – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a szabálytalansági eljárás megindításáról vagy az arra irányuló javaslat elutasításáról.
 - (2) Ha a szabálytalansági gyanú a nemzeti hatóság tevékenységével összefüggésben merül fel, vagy a szabálytalansági gyanút az audithatóság jelentette, a nemzeti hatóság vezetője a szabálytalanságfelelős szabálytalansági eljárás megindítására vonatkozó döntési javaslata alapján szabálytalansági eljárást indít.
 - (3) A szabálytalansági eljárás kezdete az a nap, amelyen a nemzeti hatóság a szabálytalansági eljárás megindításáról döntött.
 - (4) A szabálytalansági eljárás megindításával egyidejűleg ki kell jelölni a szabálytalansági eljárás vezetőjét, aki az eljárás lefolytatásáért és a szabálytalansági gyanú kivizsgálásáért felel. A szabálytalanságfelelős köteles a szabálytalansági eljárás vezetőjével együttműködni.
 - (5) A szabálytalansági eljárás megindításáról a nemzeti hatóság az eljárás megindításától számított három napon belül – a szabálytalansági gyanú ismertetésével – írásban tájékoztatja az érintett végső kedvezményezettet, és felhívja, hogy észrevételeit – az azokat alátámasztó dokumentumok benyújtása mellett – a tájékoztatás kézhezvételétől számított hét napon belül tegye meg. A nemzeti hatóság a végső kedvezményezetti észrevétel megtételére hosszabb határidőt is megállapíthat.
 - (6) A nemzeti hatóság az (5) bekezdés szerinti háromnapos határidőn belüli tájékoztatási kötelezettségétől eltekinthet, ha megalapozottan feltehető, hogy az eljárás sikerességét a tájékoztatás következtében az érintett végső kedvezményezett, különösen a tárgyi bizonyítási eszköz, okirat megsemmisítésével, meghamisításával vagy elrejtésével meghiúsítaná, megnehezítené vagy veszélyeztetné.
 - (7) Ha ugyanazon végső kedvezményezett vonatkozásában több szabálytalansági eljárás indult, és a nemzeti hatóság azokban még nem hozott szabálytalansági döntést, a nemzeti hatóság a szabálytalansági eljárásokat egyesítheti.
- 76. §**
- (1) A nemzeti hatóság a szabálytalansági eljárás során
 - a) betekinhet minden olyan dokumentumba, amely a szabálytalansági gyanú megítéléséhez szükséges,
 - b) helyszíni ellenőrzést végezhet, és
 - c) a végső kedvezményezettet meghallgathatja.
 - (2) A nemzeti hatóság közbeszerzési jogsértés gyanúja esetén kezdeményezheti a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását.
 - (3) Ha a szabálytalansági döntés a Közbeszerzési Döntőbizottság, hatóság vagy bíróság hatáskörébe tartozó vagy különleges szakértelmet igénylő előzetes kérdés elbírálásától függ, a nemzeti hatóság a szabálytalansági eljárást a külön döntésig vagy a szakértői állásfoglalás elkészítéséig felfüggesztheti.
- 77. §**
- (1) A nemzeti hatóság a szabálytalansági gyanúval érintett szerződéshez vagy a szerződés egy részének teljesítéséhez kapcsolódó kifizetést felfüggeszti, ha a kifizetés a szabálytalanság megállapítása esetén veszélyeztetné a szabálytalansággal érintett összeg behajtását, így különösen, ha
 - a) a végső kedvezményezett nem nyújtott biztosítékot,
 - b) a szabálytalansági gyanúhoz vezető cselekmény ismétlődő jellegű,
 - c) bűncselekmény gyanúja merül fel,
 - d) a végső kedvezményezett terhére korábban azonos típusú szabálytalanságot állapítottak meg,
 - e) ugyanazon végső kedvezményezettel szemben más szabálytalansági eljárás van folyamatban, vagy
 - f) a kifizetést követően az eredeti pénzügyi állapot nem állítható helyre.
 - (2) A kifizetés a szabálytalansági eljárás során bármikor felfüggeszthető.
 - (3) A kifizetés felfüggesztését meg kell szüntetni, ha annak indoka már nem áll fenn.
 - (4) A nemzeti hatóság a kifizetés felfüggesztéséről és a felfüggesztés megszüntetéséről öt napon belül tájékoztatja a végső kedvezményezettet, kivéve, ha a tájékoztatás a szabálytalansági eljárás eredményességét veszélyeztetné.
- 78. §**
- (1) A nemzeti hatóság a szabálytalansági eljárás során szabálytalanságeljárési jegyzőkönyvet készít.
 - (2) A szabálytalansági döntést a szabálytalansági eljárás megindításától számított negyvenöt napon belül a szabálytalanságeljárési jegyzőkönyv alapján kell meghozni.
 - (3) A nemzeti hatóság a szabálytalansági eljárást lezáró döntésében megállapíthatja, hogy
 - a) szabálytalanság történt, vagy
 - b) szabálytalanság nem történt.
 - (4) A nemzeti hatóság a (2) bekezdés szerinti határidőt indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb negyvenöt nappal meghosszabbíthatja, amiről a végső kedvezményezettet értesíti.

- (5) A nemzeti hatóság a szabálytalanság tényét a végső kedvezményezettre vonatkozóan állapítja meg akkor is, ha annak alapjául más személy vagy szervezet tevékenysége vagy mulasztása szolgált.
- (6) Szabálytalanság megállapítása esetén a nemzeti hatóság
 - a) a projekt elszámolható költségeit és a támogatást arányosan csökkentheti, és a jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetésére kötelezheti a végső kedvezményezettet,
 - b) a támogatási szerződéstől elállhat,
 - c) uniós jogi aktusban meghatározott egyéb jogkövetkezményt, különösen uniós vagy hazai támogatási rendszerből való kizárást alkalmazhat.
- (7) A (6) bekezdés c) pontja szerinti kizárásról a nemzeti hatóság javaslata alapján az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter dönt. Kizárás akkor alkalmazható, ha a végső kedvezményezett a szabálytalanságot szándékosan vagy ismételten valósítja meg. Ismételten valósítja meg a kizárás alapjául szolgáló cselekményt a végső kedvezményezett, ha ugyanazon tényállással kapcsolatos szabálytalanságot öt éven belül legalább két alkalommal követi el.

- 79. §**
- (1) A nemzeti hatóság a szabálytalansági döntésről öt napon belül értesíti a végső kedvezményezettet és a szabálytalansági gyanú bejelentőjét.
 - (2) A szabálytalanság tárgyában hozott érdemi döntés ellen kifogás előterjesztésének nincs helye.
 - (3) Ha a szabálytalansági döntésben elírás vagy számítási hiba van, a nemzeti hatóság a hibát kérelemre vagy hivatalból kijavítja, ha az nem változtatja meg érdemben a szabálytalansági döntést.
 - (4) A nemzeti hatóság a döntését annak a végső kedvezményezett részére történő kézbesítését követő harminc napon belül visszavonja, és új döntést hoz, ha a szabálytalansági döntést követően tudomására jutott tény alapján a döntése jogszabályt sért, a támogatási szerződésbe, illetve a felhívásba ütközik.
 - (5) A szabálytalansági döntés ellen a (3) bekezdésben foglalt kijavítási kérelmen felül az érdekelt fél az illetékes bíróság előtt keresetet indíthat.
 - (6) Ha külső ellenőrző szerv jelentése vagy bírói döntés alapján a szabálytalansági döntés felülvizsgálata szükséges, a nemzeti hatóság a szabálytalansági döntést visszavonja, és a végleges ellenőrzési jelentés alapján készült intézkedési terv elkészítésétől vagy bírói döntés esetén a jogerős ítélet kézhezvételétől számított negyvenöt napon belül új szabálytalansági döntést hoz.

VI. FEJEZET KÖVETELÉSKEZELÉS

- 80. §** A támogatás jogosulatlan igénybevétele, jogszabálysértő vagy nem rendeltetésszerű felhasználása, a végső kedvezményezettel szemben megállapított szabálytalanság, továbbá a támogatás visszavonása, a támogatási szerződéstől történő elállás vagy annak felmondása esetén a végső kedvezményezett a jogosulatlanul igénybe vett támogatást köteles visszafizetni.

VII. FEJEZET ELLENŐRZÉS

- 81. §** A HET végrehajtásával kapcsolatos ellenőrzési tevékenység magában foglalja a támogatási kérelmek műszaki-szakmai, ágazati-stratégiai és támogatásstratégiai ellenőrzését, az intézkedések megvalósításnak a 2021/241/EU rendelet által tagállami feladatkörbe utalt szempontok szerinti ellenőrzését, továbbá az Áht. és az Ávr. szerinti ellenőrzéseket.
- 82. §** Az Európai Bizottság, az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) és az Európai Számvevőszék részére rendelkezésre kell bocsátani a HEE nemzeti felhasználásával kapcsolatos ellenőrzések lefolytatásához szükséges, a monitoring és információs rendszerben tárolt adatokat.
- 83. §**
- (1) Ha a HEE források felhasználásával összefüggő ellenőrzésről szóló jelentésben a szervezetre vonatkozó, intézkedést igénylő megállapítás, ajánlás vagy javaslat szerepel, a nemzeti hatóság – kijelölése esetén a lebonyolító szerv – és a végső kedvezményezett köteles valamennyi vonatkozó, az európai uniós támogatások felhasználásával

összefüggő ellenőrzési jelentés alapján a jelentés kézhezvételétől számított húsz napon belül intézkedési tervet készíteni. Az ellenőrzött szervezet felelős az intézkedési terv végrehajtásáért, nyilvántartásáért és az intézkedési terv végrehajtásának nyomon követéséért.

- (2) Az (1) bekezdés szerinti szervezet vezetője gondoskodik az intézkedési terv – különösen a szabálytalanságok kezelésével kapcsolatos intézkedések – megvalósításának folyamatos nyomon követéséről.

VIII. FEJEZET

ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

- 84. §** (1) Ha a „Felzárkózó települések” programterület keretében támogatható intézkedés finanszírozása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, akkor a támogatás helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatásként nyújtható.
- (2) Ha a „Fenntartható zöld közlekedés” programterület keretében támogatható intézkedés finanszírozása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, akkor a támogatás
- belvízi kikötő fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatásként vagy
 - személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezésként nyújtható.
- (3) Ha az „Átállás a körforgásos gazdaságra” programterület keretében támogatható intézkedés finanszírozása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, akkor a támogatás
- regionális beruházási támogatásként,
 - közszolgáltatásért járó ellentételezésként vagy
 - csekély összegű támogatásként nyújtható.
- (4) Ha a „Vízgazdálkodás” komponens keretében támogatható intézkedés finanszírozása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, akkor a támogatás tanácsadási szolgáltatásokhoz nyújtott támogatásként nyújtható.
- (5) Ha a „Magasan képzett, versenyképes munkaerő” komponens keretében támogatható intézkedés finanszírozása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, akkor a támogatás
- regionális beruházási támogatásként,
 - kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatásként,
 - kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatásként,
 - innovációs klaszterre nyújtott támogatásként,
 - kis- és középvállalkozásnak nyújtott innovációs támogatásként,
 - eljárási innováció és szervezési innováció támogatásához nyújtott támogatásként,
 - halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott kutatás-fejlesztési támogatásként vagy
 - csekély összegű támogatásként nyújtható.
- (6) Ha a „Horizontális intézkedések” komponens keretében támogatható intézkedések finanszírozása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, akkor a támogatás
- kis- és középvállalkozások részére tanácsadáshoz nyújtott támogatásként vagy
 - csekély összegű (de minimis) támogatásként nyújtható.

85. § Az egyes állami támogatási kategóriák vonatkozásában támogatás a 2014–2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet] 2. és 3. alcíme, III. Fejezete, valamint

- regionális beruházási támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 11. alcíme,
- a 651/2014/EU bizottsági rendelet 17. cikke szerinti, kis- és középvállalkozásnak nyújtott beruházási támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 12. alcíme,
- a kis- és középvállalkozások részére tanácsadáshoz nyújtott támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 13. alcíme,

4. kis- és középvállalkozásnak nyújtott innovációs támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 22. alcíme,
 5. eljárási innováció és szervezési innováció támogatása esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 23. alcíme,
 6. megújuló energia termeléséhez nyújtott beruházási támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 35. alcíme,
 7. helyi infrastruktúra fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 45. alcíme,
 8. belvízi kikötő fejlesztéséhez nyújtott beruházási támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 45/A. alcíme,
 9. csekély összegű támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 46. alcíme,
 10. közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 48. alcíme,
 11. személyszállítási közszolgáltatásért járó ellentételezés esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 49. alcíme,
 12. tanácsadási szolgáltatásokhoz nyújtott támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 53. alcíme,
 13. kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 19. alcíme,
 14. kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 20. alcíme,
 15. innovációs klaszterre nyújtott támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 21. alcíme,
 16. halászati és akvakultúra-ágazatban nyújtott kutatás-fejlesztési támogatás esetén a 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 24. alcíme
- szerint nyújtható.

IX. FEJEZET

PROJEKTINDÍTÓ TÁMOGATÁS

- 86. §** (1) Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1. melléklet XIX. Gazdaság-újraindítási Alap uniós fejlesztései fejezet, 3. Központi kezelésű előirányzatok cím, 10. Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) előirányzat alcím terhére projektindító támogatás nyújtható a HET intézkedési listában szereplő kiemelt konstrukciók végső kedvezményezettjei részére.
- (2) A projektindító támogatást a HET intézkedési listában szereplő kiemelt konstrukciók végső kedvezményezettjei kérelem alapján igényelhetik, a nemzeti hatóság által elkészített és a pályázati eljárásokkal kapcsolatos adatok közzétételének helyéül szolgáló honlapon megjelentetett felhívásnak megfelelően.
- (3) A (2) bekezdés szerinti kérelemnek tartalmaznia kell legalább
- a) a pályázó szervezet
 - aa) nevét,
 - ab) székhelyét,
 - ac) adószámát,
 - ad) fizetési számlájának számát,
 - b) a támogatott tevékenységet,
 - c) a támogatás felhasználásának határidejét,
 - d) a támogatás igényelt összegét,
 - e) a szakmai programot (projekttervet),
 - f) a pénzügyi tervet és
 - g) a kérelmező kötelezettségvállalását a HET intézkedésben való részvételéről.
- (4) A projektindító támogatás összege nem haladhatja meg a HET intézkedésben igényelni tervezett támogatás összegét.
- (5) A projektindító támogatás rendelkezésre bocsátása egy összegben történik.
- (6) A projektindító támogatás intenzitásának maximális mértéke 100%. Ha a támogatás állami támogatásnak minősül, támogatás csak a támogatás jogcíméhez tartozó támogatási kategória szerint nyújtható, az arra vonatkozó szabályok betartása mellett.
- (7) A projektindító támogatás vonatkozásában nem kell biztosítékot nyújtani.
- (8) A projektindító támogatás feltételeit részletesen a (2) bekezdés szerinti felhívás rögzíti.
- (9) A kérelmekről a nemzeti hatóság vezetője dönt, amely alapján a nemzeti hatóság vezetője támogató okiratot bocsát ki, vagy támogatási szerződést köt a pályázóval.

*X. FEJEZET**HELYREÁLLÍTÁSI ÉS ELLENÁLLÓKÉPESSÉGI ESZKÖZ (RRF) ELŐIRÁNYZAT HATÁSKÖRI SZABÁLYAI*

- 87. §** A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) előirányzat (XIX. fejezet, 3. cím 10. alcím) vonatkozásában a gazdasági események (kötelezettségvállalás, pénzügyi ellenjegyzés, teljesítésigazolás, érvényesítés és utalványozás) végrehajtása során az Ávr. rendelkezései irányadók.

*XI. FEJEZET**ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK***27. Hatályba léptető és átmeneti rendelkezések**

- 88. §**
- (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
 - (2) A 2020. február 1-jét követően megindított és a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet hatálybalépéséig lezárt közbeszerzési eljárások tekintetében a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 1. § (1b) bekezdése alapján utólagos ellenőrzésre beküldött közbeszerzési eljárások ellenőrzése során a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 1. § (1b) bekezdése és 94/D. §-a szerint kell eljárni.
 - (3) A 2020. február 1-jét követően a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet hatálybalépéséig megindított és az e rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő közbeszerzési eljárások ellenőrzése tekintetében a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet utóellenőrzésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a nemzeti hatóság a feltételeken megindított és lezárt közbeszerzési eljárás alapján e rendelet hatálybalépését követően aláírt szerződések utóellenőrzését szabálytalansági vizsgálat lefolytatása nélkül végzi.
 - (4) Az e rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő közbeszerzési ellenőrzéseket is a nemzeti hatóság folytatja le a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet XVI. Fejezetének utólagos ellenőrzésre vonatkozó rendelkezései szerint, az eljárások áttételéről az irányító hatóság e rendelet hatálybalépését követő 15 munkanapon belül gondoskodik.
 - (5) Hatályát veszti a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 531. §-a.

28. Az Európai Unió jogának való megfelelés

- 89. §** Ez a rendelet a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i 2021/241/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

- 90. §** E rendelet

- a) 84. § (1) bekezdése, (2) bekezdés a) pontja, (3) bekezdés a) pontja, (4) bekezdése, valamint (5) bekezdés a)–g) pontja az EUMSZ 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet,
- b) 84. § (3) bekezdés c) pontja, (5) bekezdés h) pontja, valamint (6) bekezdés b) pontja az EUMSZ 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet,
- c) 84. § (3) bekezdés b) pontja az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i 2012/21/EU bizottsági határozat,
- d) 84. § (2) bekezdés b) pontja a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet,
- e) 84. § (5) bekezdés g) pontja az EUMSZ 107. és 108. cikkének alkalmazásában a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott támogatások bizonyos kategóriáinak a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2014. június 25-i 702/2014/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.

A nemzeti hatóság, a szakpolitikai felelős és a lebonyolító szervezet kijelölése

	A	B	C	D
1.	Programterület neve	Nemzeti Hatóság	Szakpolitikai felelősök	Lebonyolító szerv
2.	I. Demográfia és köznevelés	Miniszterelnökség	Miniszterelnökség / Családokért Felelős Tárca Nélküli Miniszter ¹ az Emberi Erőforrások Minisztériumával együttműködve	Magyar Államkincstár
3.	II. Magasan képzett, versenyképes munkaerő	Miniszterelnökség	Innovációs és Technológiai Minisztérium	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
4.	III. Felzárkózó települések	Miniszterelnökség	Belügyminisztérium	Nincs
5.	IV. Vízgazdálkodás	Miniszterelnökség	Belügyminisztérium ² , Agrárminisztérium	Nincs
6.	V. Fenntartható zöld közlekedés	Miniszterelnökség	Innovációs és Technológiai Minisztérium ³ együttműködve a Miniszterelnökséggel	Neumann János Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság
7.	VI. Energetika (zöld átállás)	Miniszterelnökség	Innovációs és Technológiai Minisztérium	ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft.
8.	VII. Átállás a körforgásos gazdaságra	Miniszterelnökség	Innovációs és Technológiai Minisztérium	Nincs
9.	VIII. Egészségügy	Miniszterelnökség	Emberi Erőforrások Minisztériuma	Nincs
10.	IX. Horizontális intézkedések	Miniszterelnökség		Nincs

¹ Szakmai koordinációra kijelölt minisztérium.

² Szakmai koordinációra kijelölt minisztérium.

³ Szakmai koordinációra kijelölt minisztérium.

A Kormány 414/2021. (VII. 13.) Korm. rendelete egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról

A Kormány

a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (1) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 2. alcím tekintetében a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 162. § (1) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 3. alcím tekintetében az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében,

a 4. alcím tekintetében a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 28. § (1) bekezdés a) és c) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

az 5. alcím és az 1. melléklet tekintetében az Alaptörvény 15. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében,

a 6. alcím tekintetében a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 28. § (1) bekezdés d) és e) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 7. alcím tekintetében a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. § (1) bekezdés f) pontjában, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 162. § (1) bekezdés i) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet módosítása

- 1. §** (1) A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet 21. § (8b) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(8b) A gyermekek otthongondozási díját megállapító szerv a (8) bekezdés szerinti szakmai vélemény felülvizsgálatát a szakmailag illetékes szakfelügyelő főorvostól kérheti.”
- (2) A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet 21. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(9) Az Szt. 38. § (4) bekezdése alkalmazásában a (8) bekezdés szerinti szakorvos, valamint a (8b) bekezdés alapján felkért szakfelügyelő főorvos – a díjazásra vonatkozó szabályok kivételével – szakértőnek minősül.”

2. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosítása

- 2. §** A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a következő 16. §-sal egészül ki:
„16. § Az örökbefogadási ügyben kijelölt gyámhivatal a 7. § (2) bekezdés b) pontja szerinti jognyilatkozat alapján a gyermek számára gyermekvédelmi gyámot, helyettes gyermekvédelmi gyámot rendel, és a gyermeket ideiglenesen elhelyezi a leendő örökbefogadó szülőnél.”
- 3. §** A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a következő 19. §-sal egészül ki:
„19. § (1) A nem magyar állampolgárságú gyermek – ide nem értve a Gyvt. 4. § (1) bekezdés b) pontja szerinti személyt – ideiglenes hatályú elhelyezése, nevelésbe vétele és utógondozói ellátása ügyében a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró Budapest Főváros Kormányhivatala jár el. Ezekben az esetekben a gyámhivatal illetékessége az ideiglenes hatályú elhelyezés, a nevelésbe vétel és az utógondozói ellátás alatt nem változik.
(2) Tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet esetén a tranzitónában tartózkodó, tizennegyedik életévét betöltött, kísérő nélküli kiskorú részére történő eseti gyámrendelés érdekében a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal jár el kijelölt gyámhivatalként.”
- 4. §** Hatályát veszti a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet
- a) 7. § (3) bekezdése,
b) 12. §-a.

3. A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet módosítása

- 5. §** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 10. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) Ha az adásvételi szerződés a határozat véglegessé válásától számított négy hónapon belül nem jön létre, a szerzési támogatás nem folyósítható. Ebben az esetben a hivatal a felszabadult szerzési támogatásnak megfelelő összegben a tárgyévi keretszám terhére a tárgyévben új jogosultat jelöl ki.”
- 6. §** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 11. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) Az utalvány a kiállítás időpontjától számított hat hónapig használható fel. A hivatal a lejárt és a fel nem használt utalvány esetében a tárgyévi keretszám terhére a tárgyévben új jogosultat jelöl ki.”
- 7. §** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 8/B. § a) pontjában az „a települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat jegyzőjének” szövegrész helyébe az „az állami adó- és vámhatóság” szöveg lép.

4. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet módosítása

- 8. §** A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 6. §-a a következő (6a)–(6c) bekezdéssel egészül ki:
„(6a) Az Mmtv. 33/B. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozatot a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által rendszeresített formában kell megtenni. A nyilatkozatot a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a központi nyugdíjbiztosítási szerv honlapján közzé kell tenni.
(6b) Ha az Mmtv. 33/B. § (1) bekezdése alapján az érintett személy nyilatkozik arról, hogy az ellátási összeg csökkenésével összefüggésben további igénye nincs, a kompenzációról a rehabilitációs hatóság hivatalból dönt.
(6c) Az Mmtv. 33/B. § (2) bekezdése szerinti állapotvizsgálat iránti kérelemre a (3)–(6) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni.”
- 9. §** A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a következő 8. alcímmel egészül ki:
„8. A rehabilitációs hozzájáruláshoz kapcsolódó rehabilitációs mentori tevékenység
17. § Az Mmtv. 22/A. § (2) bekezdésének alkalmazása során rehabilitációs mentori tevékenységnek a 2. melléklet 1.5. pontjában meghatározott feladatok ellátását kell tekinteni, feltéve, hogy a rehabilitációs mentor megfelel a 3. melléklet I. pont 1. alpontjában előírt képesítési előírásoknak.”
- 10. §** A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdésében a „bekezdésében foglaltak” szövegrész helyébe a „bekezdésében és 33/B. § (1) bekezdésében foglaltak” szöveg lép.

5. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet módosítása

- 11. §** A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 4. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(6) A Főigazgatóság – az 1. melléklet 8. pontja szerinti kivétellel – ellátja a fenntartott intézmények gazdálkodással összefüggő feladatait.”

- 12. §** A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

6. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról szóló 327/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet módosítása

- 13. §** A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról szóló 327/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet 48. § (5) bekezdésében a „2020. évre” szövegrész helyébe a „2022. évre” szöveg lép.

7. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet módosítása

- 14. §** A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet 17. alcíme a következő 50/l. §-sal egészül ki:
„50/l. § A működést engedélyező szerv a szolgáltatói nyilvántartásba 2021. július 1-jén bejegyzett nevelőszülők esetén az engedélyes adatainak soron következő módosítása során, de legkésőbb 2021. december 31-éig, erre irányuló kérelem hiányában hivatalból jegyzi be a szolgáltatói nyilvántartásba a nevelőszülők természetes személyazonosító adatait és társadalombiztosítási azonosító jelét, valamint az arra vonatkozó adatot, hogy a nevelőszülő alkalmas-e különleges szükségletű, speciális szükségletű vagy ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek fogadására.”

8. Záró rendelkezések

- 15. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 414/2021. (VII. 13.) Korm. rendelethez

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 1. melléklete a következő 8. ponttal egészül ki:

„8. Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat
4025 Debrecen, Piac utca 9/b”

**A Kormány 415/2021. (VII. 13.) Korm. rendelete
az e-közigazgatással, informatikával, valamint infokommunikációs infrastruktúrával kapcsolatos fejlesztési
programok keretében megvalósuló projektek megvalósításáról és a Digitális Kormányzati Fejlesztés és
Projektmenedzsment Kft. kijelöléséről szóló 684/2020. (XII. 28.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (1) bekezdés 15. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az e-közigazgatással, informatikával, valamint infokommunikációs infrastruktúrával kapcsolatos fejlesztési programok keretében megvalósuló projektek megvalósításáról és a Digitális Kormányzati Fejlesztés és Projektmenedzsment Kft. kijelöléséről szóló 684/2020. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
- „3. § (1) A miniszter a Statútumból fakadó e rendelet szerinti feladatait a Digitális Kormányzati Ügynökség tulajdonosi joggyakorlása alatt álló, állami tulajdonú Digitális Kormányzati Fejlesztés és Projektmenedzsment Kft. (a továbbiakban: Társaság) bevonásával látja el.
- (2) A Társaság
- a) a 2. § a) pontja szerinti fejlesztési programok keretében megvalósuló projektekben konzorciumvezetőként vagy konzorciumi tagként részt vesz, és
- aa) a c) pont szerinti módon közreműködik a projektek végrehajtásában,
- ab) a Kormány egyedi döntése esetén, a Kormány által meghatározott módon közreműködik egyes projektek végrehajtásában, vagy
- ac) a Kormány egyedi döntése esetén felel egyes projektek végrehajtásáért,
- b) a 2. § b) pontja szerinti fejlesztési programok keretében megvalósuló projektekben
- ba) az érintett szervezet és a Társaság megállapodásban meghatározott módon közreműködhet egyes projektek végrehajtásában,
- bb) a Kormány egyedi döntése esetén, a Kormány által meghatározott módon közreműködik egyes projektek végrehajtásában, vagy
- bc) a Kormány egyedi döntése esetén felel egyes projektek végrehajtásáért,
- c) az a) pont aa) alpontja szerinti esetben
- ca) felméri az érintett szervezetek projektmegvalósítási képességét,
- cb) projektmegvalósítási módszereket, ajánlásokat, követelményeket dolgoz ki, illetve határoz meg,
- cc) minőségbiztosítási tevékenységet lát el, és
- cd) nyomon követi a projektek megvalósítását,
- d) az a) pont aa) alpontjába nem tartozó esetben a c) pont szerinti és egyéb, így különösen, projektmenedzsment-, tanácsadási, szakértői és képzési tevékenységeket láthat el,
- e) a feladatai ellátása érdekében együttműködik a minisztériumokkal és a feladatellátásban érintett egyéb szervezetekkel, intézményekkel, valamint
- f) ellátja mindazon további feladatokat, amelyeket jogszabály vagy a Kormány egyedi döntése részére meghatároz.
- (3) A Társaság az e rendelet szerinti kapcsolattartás, valamint az e rendelet szerinti folyamatok nyomonkövethetősége céljából, adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettség teljesítésére is alkalmas informatikai rendszert alakíthat ki és működtethet.
- (4) A Társaság rendelkezhet úgy, hogy az érintett szervezetek, valamint a (2) bekezdés e) pontja szerinti más szervezetek részére kizárólag a (3) bekezdés szerinti informatikai rendszeren keresztül biztosítja a kapcsolattartást.
- (5) Az e rendelet szerinti feladatai ellátása érdekében a Társasággal az érintett szervezet fokozottan együttműködni, a Társaság megkeresésére a kért tájékoztatást soron kívül, de legfeljebb a megkeresés kézhezvételétől számított 5 munkanapon belül megadni köteles.”
- 2. §** A Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 3/A. § (2) bekezdésére figyelemmel a Társaság e rendelet szerinti feladatait közfeladatként látja el. Az európai uniós forrásból finanszírozott támogatás – központi költségvetésből megelőlegezett és a támogatásból elszámolható – részével a Társaság az Áht. 20. § (2) bekezdésére is figyelemmel számol el. A Társaság a bevételeit – az Áht. 3/A. § (3) bekezdésére figyelemmel – az e rendeletben meghatározott feladatai ellátásának pénzügyi fedezetére használhatja fel.”

- 3. §** A Korm. rendelet 4. §-a a következő (1a)–(1b) bekezdéssel egészül ki:
„(1a) A Társaság – ha a közreműködése kizárólag a 3. § (2) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti –
a) az e-közigazgatási, az informatikai vagy a közigazgatási infokommunikációs infrastruktúra-fejlesztésre irányuló projekt esetében, a projekt mindösszesen támogatási összege 2%-ának megfelelő összegű támogatásban részesül,
b) az e-közigazgatási, az informatikai vagy a közigazgatási infokommunikációs infrastruktúra-fejlesztési területet is érintő projekt esetében, a projekt mindösszesen támogatási összege 1%-ának, továbbá az e-közigazgatási, az informatikai, valamint a közigazgatási infokommunikációs infrastruktúra-fejlesztési projektelemekre eső támogatási összeg 1%-ának megfelelő összegű támogatásban részesül.
(1b) A Társaság – az (1a) bekezdésbe nem tartozó esetben – a projekt mindösszesen támogatási összegéből a Kormány egyedi döntése, ennek hiányában az érintett szervezet és a Társaság megállapodása szerinti közreműködése mértékének megfelelő összegű támogatásban részesül.”
- 4. §** A Korm. rendelet
a) 2. § a) pontjában a „Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz” szövegrész helyébe a „Helyreállítási és Ellenállóképességi (Rezilienciaépítési) Eszköz” szöveg,
b) 2. § b) pontjában a „finanszírozott programok” szövegrész helyébe a „finanszírozott támogatással megvalósuló programok” szöveg,
c) 4. § (5) bekezdésében a „projektmenedzsment” szövegrészek helyébe a „projektmenedzsment” szöveg,
d) 4. § (7) bekezdésében a „c) pontja” szövegrész helyébe a „b) pont ba) alpontja” szöveg lép.
- 5. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 22/2021. (VII. 13.) AB határozata a Kúria Kf.VI.39.667/2020/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes* és *dr. Szalay Péter* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kf.VI.39.667/2020/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó (Magyar Szocialista Párt, képviseli: Tóth Bertalan) jogi képviselő (dr. Litresits András, Litresits Ügyvédi Iroda) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Kf.VI.39.667/2020/6. számú ítélete ellen, mivel álláspontja szerint a támadott ítélet sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, R) cikk (2) bekezdését, T) cikk (1) bekezdését, I. cikk (3) bekezdését, IX. cikk (2) bekezdését, XXVIII. cikk (1)–(2) bekezdését, továbbá 28. cikkét.
- [2] 2. Az ügyben megállapított tényállás szerint 2018. december 16-án több országgyűlési és európai parlamenti képviselő a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (a továbbiakban: MTVA) székhelyére bement, amely miatt az MTVA birtokvédelmi eljárást kezdeményezett a kerületi jegyzőnél, aki a kérelemnek helyt adott, és elrendelte az eredeti birtokállapot helyreállítását, valamint eltiltotta a jogsértőket a jövőbeni további jogsértéstől. A jegyző határozatával szemben több érintett képviselő is fellebbezéssel élt, amelynek a Budapesti II–III. Kerületi Bíróság helyt adott, és a birtokvédelmi kérelmet elutasította. Az ítéletre reagálva a Demokratikus Koalíció (a továbbiakban: DK) 2019. szeptember 27-én 9 óra 52 perckor közzétett egy nyilvános Facebook-bejegyzést, amelyben az alábbiakat közölte: „Közmédia! Akkor hamarosan újra nálatok.” Ugyanezen a napon 16 óra 56 perckor a Magyar Szocialista Párt (a továbbiakban: MSZP) a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt.-nek (a továbbiakban: médiaszolgáltató) elküldött egy közleményt, amelynek közzétételét 2019. szeptember 27-én 17 óra 42 perckor a médiaszolgáltató megtagadta. Ezen a napon 20 óra 32 perckor a médiaszolgáltató M1 nevű csatornáján a „Ma este” című műsorban „Ellenzéki képviselők fenyegetik a közmédiát” címmel beszélgetett a műsorvezető az MTVA perbeli képviseletét ellátó két ügyvéddel a birtokvédelmi ügyben hozott ítéletről. A műsorba az indítványozó képviselőit, illetve a birtokvédelmi eljárásban érintett képviselőket nem hívták meg, az MSZP közleményét nem ismertették, a műsorvezető zárszavában pedig csak a DK Facebook-bejegyzését idézte (e közben a képernyőn folyamatosan az „Ellenzéki képviselők fenyegetik a közmédiát” felirat volt olvasható).
- [3] A fentieket követően az indítványozó 2019. október 4-én kérelemmel fordult a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatósághoz (a továbbiakban: NMHH), amelyben az M1 fenti műsorát kifogásolta, ugyanis abban véleménye szerint a médiaszolgáltató megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 12. § (2) bekezdésében, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Stmv.) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség követelményét, azzal, hogy a műsor nem adott tájékoztatást a médiaszolgáltatónak az MSZP részéről küldött közleményről, továbbá azzal, hogy egyetlen érintett képviselő vagy azok jogi képviselője

sem reagálhatott a műsorban elhangzottakra, és nem fejezhették ki jogi álláspontjukat. Az NMHH az 1292/2019. (XI. 12.) számú határozatában (a továbbiakban: határozat) az indítványozó kérelmét elutasította. A határozat indokolása szerint a nyilvánosságot érintő ügyekről történő tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szemben álló nézeteket. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye azonban nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre, ehhez ugyanis az szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel (ennek azonban a kérdéses műsorszegmens megfelelt). Az NMHH szerint ezért a kiegyensúlyozottság tekintetében azt kellett vizsgálni, hogy az Smtv. és az Mttv. alapján a műsorból hiányolt vélemények érdemben elérhetőek voltak-e a közzétett álláspontokhoz képest, valamint hogy a hiányolt közlemény megfelelő időben elérhető volt-e a médiaszolgáltató részére.

- [4] Ennek kapcsán a határozat arra az álláspontra helyezkedett, hogy az indítványozó mondanivalója érdemben eltért a műsorban elhangzott álláspontokhoz képest, és az ellentétes is volt az abban kifejtettekkel. Az NMHH álláspontja szerint azonban a kiegyensúlyozottságot nemcsak az valósítja meg, ha az érdemben eltérő vélemények ténylegesen elhangoznak, hanem az is, ha azok létezésére utalás jelenik meg a műsorban, ennek azonban a vizsgált műsor megfelelt (a DK Facebook-bejegyzése elhangzott a műsorban). Az NMHH azt is kiemelte határozatában, hogy a műsor arról szólt, hogy az ellenzéki képviselők hogyan is értelmezik a birtokvédelmi ügyben született ítéletet, és ennek keretében a műsorvezető kétszer is felolvasta az ítélet rendelkező részét, amelyből kiderült, hogy az a médiaszolgáltató számára kedvezőtlen tartalmú volt. A műsorban jelenlévő jogászok többször is elmondták és elemezték az ellenzék álláspontját, ütköztetve azt saját véleményükkel. Az NMHH szerint tehát összességében az is megvalósítja a kiegyensúlyozott tájékoztatást, ha a médiaszolgáltató kifejezésre juttatja, hogy létezik ellentétes álláspont.
- [5] A határozattal szemben az MSZP keresettel fordult a Fővárosi Törvényszékhez (a továbbiakban: törvényszék), amelyben a határozat megsemmisítését és az NMHH új eljárásra kötelezését kérte, mivel álláspontja szerint a műsorban az NMHH álláspontjával szemben nem valósult meg a kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség (különösen arra figyelemmel, hogy a médiaszolgáltató már több mint 2 órával korábban ismerte az indítványozó közleményét). Keresetében az indítványozó arra is hivatkozott, hogy az Alkotmánybíróság 1/2007. (I. 18.) AB határozata (a továbbiakban: Abh.) szerint a tájékoztatási monopólium létrejöttének megakadályozása alkotmányos cél.
- [6] A törvényszék ítéletében az indítványozó keresetének helyt adott, és az NMHH határozatát megsemmisítette. Az ítélet indokolásában a törvényszék kiemelte, hogy a következetes alkotmánybírói gyakorlat alapján a média egyszerre eszköze a szabad véleménynyilvánításnak, a tájékoztatásnak és a tájékozódásnak. Hivatkozott emellett a kúrai gyakorlatra is, amely alapján a média kötelessége, hogy egy bemutatott kérdés kapcsán a közösség tájékozódása érdekében a témához közvetlenül kapcsolódó, releváns, egymástól érdemben eltérő véleményeket is bemutassa. A kiegyensúlyozott tájékoztatás tehát magában foglalja a sokoldalú, tényszerű, időszerű és tárgyilagos tájékoztatást – amely akkor valósul meg, ha valamennyi releváns információt, nézetet megjeleníti. A törvényszéki ítélet szerint ezen szempontok a vizsgált ügyben nem teljesültek. A vitatott műsorban egy közérdeklődésre számot tartó eseményt elemeztek, de részletesen csak az MTVA jogi képviselőinek álláspontja vált ismertté (különösen a birtokvédelmi ítéletnek az ellenzéki képviselők magatartására gyakorolt hatása). Az ellentétes oldal álláspontja azonban nem hangzott el, ugyanis a törvényszék szerint az, hogy a műsorvezető kétszer is felolvasta a birtokvédelmi ügyben született ítélet rendelkező részét, és ismertette a műsor végén a DK Facebook-bejegyzését, nem alkalmas az ellentétes oldal álláspontjának bemutatására.
- [7] A törvényszék ugyanakkor azt is kiemelte, hogy ha több ellenzéki pártnak is ugyanaz a véleménye, akkor nem várható el a médiaszolgáltatótól, hogy minden álláspontot ismertessen, az azonban igen, hogy az ellentétes álláspont(ka)t részletesen ismertesse. Ez viszont a vizsgált műsorban – a törvényszék álláspontja szerint – nem valósult meg. Ezzel együtt a szerkesztői szabadságba beletartozik, hogy a műsor szerkesztője eldöntse, hogy kiket hív meg a műsorba, tehát azt nem lehet előírni, hogy egyes személyeket kötelező a műsorba az adott médiaszolgáltatónak meghívnia (ez azonban jelen esetben egyértelműen megvalósult). Azt is kiemelte a törvényszéki ítélet, hogy az, hogy egy ellentétes vélemény (jelen esetben az MSZP közleménye) milyen formában és terjedelemben jelenik meg, nem határozható meg, ugyanis annak követelménye nem írható elő, hogy egy közleményt teljes egészében fel kelljen olvasni. Annak tartalma azonban tárgyilagosan kell, hogy megjelenjen (akár 1-2 mondatban). Az MSZP közleményének (amelyben kiemelték, hogy az érintett képviselők a köz érdekében jártak az MTVA székházában, és ott a bírósági ítélet szerint jogszerűen tartózkodtak) vagy akár annak létezésének ismertetése azonban teljesen hiányzott a vizsgált műsorból. Ezzel szemben a műsorban folyamatosan az a felirat volt olvasható, hogy az „Ellenzéki képviselők fenyegetik a közmédiát”, amely a törvényszék szerint azt sugallta,

hogy a teljes ellenzék szerint, a bírósági döntés fényében lehetőségük van a közmédiát fenyegetni. Emellett a törvényszék szerint a műsorvezető többször is a magánvéleményét ismertette a birtokvédelmi ügyben hozott ítélettel kapcsolatban. Mindezek alapján a törvényszéki ítélet szerint a kifogásolt műsorszám nem felelt meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének.

- [8] 3. Az NMHH a törvényszék ítéletével szemben fellebbezéssel élt a Kúriához. A Kúria a törvényszék ítéletét megváltoztatta, és az indítványozó keresetét elutasította.
- [9] Az NMHH fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az ügyben a sajtószabadság két részjogosítványa áll egymással szemben: a szerkesztői szabadság és a kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség. A jogalkalmazói gyakorlat a kiegyensúlyozottsági ügyekben tartózkodik a sajtószabadságba történő szükségtelen és aránytalan beavatkozástól: ezért amennyiben a vizsgált műsorszám utal az ellentétes álláspont létezésére, akkor a kiegyensúlyozott tájékoztatás megvalósul. A törvényszék, az NMHH álláspontja szerint nem megfelelően mérlegelte a két részjogosítvány egymáshoz való viszonyát, illetve elmulasztotta az arányosság vizsgálatát. Az indítványozó fellebbezési ellenkérelmében kiemelte, hogy véleménye szerint a kiegyensúlyozott tájékoztatás nem valósulhat meg akkor, ha a másik félnek nem biztosítják a megszólalás lehetőségét.
- [10] A Kúria ítéletének indokolásában hangsúlyozta, hogy a szerkesztői szabadság nem parttalan, az csak a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének érvényre juttatásával együtt értelmezhető. Utóbbi a bírósági és alkotmánybírósági gyakorlat alapján azt jelenti, hogy a médiaszolgáltatónak biztosítania kell az általa közzétett tájékoztatással, hírrel összefüggésben az abban érintettek részéről létező ellentétes álláspontok megismertetését. Ezáltal kerülhet ugyanis a közönség abba a helyzetbe, hogy akérdéssel kapcsolatos valamennyi releváns információhoz hozzájutva, sokoldalúan tájékozódva véleményt alkosson. Ezzel együtt a kiegyensúlyozottság kereti között csupán az a megengedhetetlen, hogy a médiaszolgáltató teljes egészében mellőzze a közönség informálását a téma szempontjából releváns, jelentős álláspontok létezéséről. Ha egy médiaszolgáltató legalább utalás szintjén bemutatja a szembenálló véleményeket, akkor a kiegyensúlyozott tájékoztatásra vonatkozó törvényi kötelezettségének eleget tesz. Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a kifogásolt műsor a fenti követelményeknek eleget tesz, ezért a médiaszolgáltató nem sértette meg az Mttv. és az Smtv. vonatkozó rendelkezéseit.
- [11] A Kúria ítélete továbbá azt is kiemelte, hogy a birtokvédelmi ügyben született ítélet rendelkező részének ismertetése már egyértelművé kellett, hogy tegye a nézőkben, hogy a perben a felek között egy jogvita állt fenn, tehát szükségszerűen ellentétes állásponton voltak. Emellett a műsorban megszólaló felek is több ízben beszéltek arról, hogy a perbeli másik fél ellentétes álláspontot képvisel, mint a megszólalók. Az ugyan kétségtelen, hogy a két álláspont ismertetésének mélysége, részletessége, időtartama nem volt azonos, és lényegesen nagyobb hangsúlyt kapott a birtokvédelmi ügyben megjelent alperesi (MTVA) nézőpont, de ez már a szerkesztői szabadság kérdéskörébe tartozott, és a kiegyensúlyozottság sérelmének mércéjét nem érte el. Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdéséből ugyan valóban az következik, hogy a sajtószabadság egy jogállami alapérték, viszont ezzel együtt az Smtv. rendelkezéseiből nem következik az, hogy bárkinek is alanyi joga lenne arra, hogy követelje egy médiumban való szereplését.
- [12] 4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és az Abtv. 27. §-a alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, R) cikk (2) bekezdésének, T) cikk (1) bekezdésének, I. cikk (3) bekezdésének, IX. cikk (2) bekezdésének, XXVIII. cikk (1)–(2) bekezdésének, továbbá 28. cikkének sérelmére hivatkozással semmisítse meg a Kúria ítéletét.
- [13] Alkotmányjogi panaszának indokolásában előadta, hogy álláspontja szerint a Kúria az Mttv. 12. § (1) bekezdésének, valamint az Smtv. 13. §-ának téves értelmezésével megsértette a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, mivel nem adta megfelelő indokát a döntésének, és a józan ész totális figyelmen kívül hagyásával az Alaptörvény 28. cikkét is megsértette. Úgy véli, hogy e tekintetben a törvényszék ítéletének indokolása volt a helytálló. Álláspontja szerint azzal, hogy a kérdéses műsorban folyamatosan az „Ellenzéki képviselők fenyegetik a közmédiát” felirat volt látható, sérült az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésében deklarált demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltétele, ezáltal a Kúria döntése sérti a sajtó szabadságát és sokszínűségét. Véleménye szerint téves a Kúria azon állítása, hogy a műsorban legalább utalásszerűen elhangzott az indítványozó álláspontja, az ugyanis még úgysem került ismertetésre. Emellett a Kúria azt sem értékelte, hogy a műsorban a műsorvezető az Mttv. 12. § (3) bekezdése szerint értékelést sem fűzhetett volna, ehelyett azonban politikai véleményt formált.

- [14] Az indítványozó szerint a kifogásolt műsor az Mttv. 83. § (1) bekezdésében foglalt – a közszolgálatiással összefüggő – egyetlen szempontnak sem felelt meg (nem volt kiegyensúlyozott, pontos, tárgyilagos, nem történt meg az eltérő vélemények ütköztetése, és nem volt sokszínű sem). A műsornak szándékában sem állt kiegyensúlyozottnak lenni, ezt támasztja alá, hogy nem ismertette a birtokvédelmi ügyben hozott ítélet indokait, az ítélet rendelkező részét pedig relativizálta. A kiegyensúlyozatlanságot bizonyítja az is, hogy a pereszes MTVA két ügyvédjét is behívták, de az érintett képviselőket vagy azok jogi képviselőit azonban nem. Az indítványozó álláspontja szerint utalgatással nem lehet jogszerűen eleget tenni a kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettségnek (az Mttv. és az Smtv. megalkotása során, a jogalkotói indokolás szerint sem ez volt a törvények célja). Mindezek alapján úgy véli, hogy a Kúria önkényesen járt el, contra legem jogalkalmazást folytatott, ezzel megsértve az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, IX. cikk (2) bekezdését, XXVIII. cikkét, valamint 28. cikkét.

II.

- [15] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„IX. cikk (2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

- [16] 2. Az Mttv. érintett rendelkezése:

„12. § (3) A médiaszolgáltató hírszolgáltatást és politikai tájékoztatást nyújtó műsorszámokban műsorvezetőként, hírolvasóként, tudósítóként rendszeresen közreműködő munkatársai bármely médiaszolgáltató által közzétett műsorszámokban szereplő politikai hírhez véleményt, értékelő magyarázatot – kivéve a hírmagyarázatot – nem fűzhetnek.”

- [17] 3. Az Smtv. érintett rendelkezése:

„13. § A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottnak tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

III.

- [18] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a tekintetében részben megfelel az Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi követelményeknek.

- [19] 2. Az Abtv. 27. §-a szerint az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [20] Az alkotmányjogi panasz határidőben a bíróságra érkezett.

- [21] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló eljárás felperese nyújtotta be az ügyét érdemben lezáró bírói ítélettel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.

- [22] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott többek között az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére is. E tekintetben az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy következetes gyakorlata szerint a testület csak

kivételes esetekben, így különösen a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén ismeri el az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét olyan Alaptörvényben biztosított jogként, amelyre alkotmányjogi panasz is alapítható {elsőként lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]; többek között megerősítette: 3302/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [26]}. Az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben azonban az indítványozó nem adott elő érdemi indokolást a fentiek vonatkozásában (sőt lényegében az Alaptörvény B) cikkével összefüggésben egyáltalán nem adott elő érveket), így az Alaptörvény B) cikkére jelen ügyben alkotmányjogi panasz nem alapítható.

- [23] 4. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése, valamint T) cikk (1) bekezdése nem tartalmaz ugyanis az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így arra alkotmányjogi panaszt alapítani az indítványozónak nincs lehetősége {lásd például: 3258/2020. (VII. 3.) AB végzés, Indokolás [6]; 3248/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [24] 5. Az indítványozó indítványában hivatkozott az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének sérelmére is. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek, ugyanis ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában az indítványozó nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető érvelést az ügye vonatkozásában. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítvány az Alaptörvény fent hivatkozott rendelkezése tekintetében nem felel meg a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mivel – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint – az indokolás hiánya {lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadályá.
- [25] 6. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkének sérelmére is. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [26] 7. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény XVIII. cikk (1) és (2) bekezdéseinek a sérelmére is. Ezen alaptörvényi rendelkezések tekintetében azonban megállapítható, hogy az indítványozó ezen cikk sérelmét csak arra tekintettel állította, hogy álláspontja szerint a Kúria az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésének tartalmát a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye tekintetében nem megfelelően értelmezte. Mindezek alapján megállapítható, hogy az indítvány ezen eleme, bár megfelel a határozott kérelem követelményének, de nem tesz eleget az Abtv. 29. §-ában foglalt követelménynek, ugyanis ezen cikk tekintetében az ügy nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, és nem merül fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye sem. Ezért ezen cikk tekintetében az Alkotmánybíróság nem folytatott le érdemi vizsgálatot.
- [27] 8. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [28] E tekintetben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az ügy az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésében biztosított sajtószabadsághoz való jog, valamint az abból következő kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye vonatkozásában a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét veti föl. A kúriai ítélet kapcsán ezért vizsgálni kell, hogy a Kúria értelmezése a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményéről megfelel-e az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdéséből fakadó szempontoknak, ezen szempontokat a Kúria figyelembe vett-e, és ezáltal eleget tett-e az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó kötelezettségének.
- [29] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján, a panasz befogadásáról szóló döntést mellőzve, az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése vonatkozásában érdemben bírálta el.

IV.

- [30] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [31] 1. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panasz alapján „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]} Az Alkotmánybíróság nem vonhatja el azonban az ítélkező bíróságok hatáskörét az előttük fekvő tényállás elemeinek átfogó mérlegelésére, csupán a mérlegelés alapjául szolgáló jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját, illetve a mérlegelés alkotmányossági szempontjainak a megtartását vizsgálhatja felül.
- [32] Az Alkotmánybíróság a fentiekkel összefüggésben szükségesnek tartja azt is kiemelni, hogy az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok részére alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy az ítélkező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék {pl. 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]; 28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]; 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17]}. A bíróságnak tehát a jogszabályok által kijelölt értelmezési kereteken belül kell azonosítani az eléjük kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, valamint a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmezniük.
- [33] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján tehát azt vizsgálta, hogy a Kúria helyesen ítélte-e meg a szóban forgó ügynek a sajtószabadsághoz való joggal összefüggő kapcsolatát.
- [34] 2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt két kérdés tisztázását tartotta indokoltnak. Elsőként röviden fontos áttekinteni, hogy az Alaptörvény IX. cikke alapján mi a sajtó elsődleges szerepe egy demokratikus állam működésében. Másfelől pedig fontos megvizsgálni, hogy az Mttv. 12. § (3) bekezdésében és az Smtv. 13. §-ában nevesített kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdéséből eredően milyen tartalmi elemei azonosíthatóak.
- [35] 2.1. Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése értelmében Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. Az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III. 7.) AB határozatában összegezte és megerősítette azt a gyakorlatát, „mely szerint a szólás- és sajtószabadság kettős igazolással bír, azaz az egyéni önkifejezés, illetve a politikai közösség demokratikus működése szempontjából egyaránt kulcsfontosságú. Az Alaptörvényben megerősített kettős igazolás pedig azt jelenti, hogy a véleményszabadságnak az alapjogok körében elfoglalt kitüntetett helyére vonatkozó értelmezés is változatlanul érvényes.” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [23]} Ez a határozat arra is rámutatott, hogy „[a] sajtószabadság – amely felöleli valamennyi médiatípus szabadságát – a szólásszabadság intézménye. A sajtó ugyanis – tevékenységének egyre összetettebb és szerteágazóbb jellege mellett is – mindenekelőtt a véleménynyilvánításnak, a véleményformálásnak és a véleményalkotáshoz nélkülözhetetlen információszerzésnek az eszköze. A szólásszabadság kitüntetett jellege e tekintetben a sajtószabadságra is vonatkozik, és vonatkozik rá a szabadság kettős igazolása is: a sajtószabadság jelentőségét a szubjektív alapjog és a demokratikus közvélemény alkotmányos intézménye egyaránt igazolja. Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése ennek megfelelően a sajtószabadság elismerése mellett a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeinek biztosításáról is rendelkezik.” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [40]} Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése tehát a sajtószabadságot a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás garanciájának tekinti. Ez a tájékoztatás a „demokratikus közvélemény” információk érdekét szolgálja: azt, hogy a közvélemény a számára releváns tényekről, eseményekről adatot, tájékoztatást, illetve ezzel összefüggő véleményt kapjon {lásd 26/2019. (VII. 23.) AB határozat, Indokolás [24]}. A közéleti viták szabadsága és sokszínűsége nélkül ugyanis nincsen szabad közvélemény és nincsen demokratikus jogállam {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [39]}.
- [36] Egy médiaszolgáltató tehát alkotmányos jogát gyakorolja akkor, amikor a közérdeklődésre számot tartó eseményekről beszámol, azokból következtetéseket von le. E szabadsága kiterjed annak meghatározására is, hogy mely eseményekről milyen részletességgel és tartalommal ad tájékoztatást.
- [37] Összességében megállapítható tehát, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatában kiemelten fontos alkotmányos érdekek tekinti a sajtószabadság érvényesülését. A sajtó ugyanis „olyan fórumot kínál a szólás szabadságához és a közügyek szabad vitathatóságához, amely kulcsfontosságú szerepet játszik abban, hogy a közvélemény és a politikusok számára ellenőrizhetővé válhassanak a közhatalmat gyakorlók, illetve a köztisztviselők.

- A polgárok kizárólag ilyen információk birtokában alkothatnak szabadon véleményt a közhatalmat gyakorlók teljesítményéről, munkájának hatékonyságáról és minőségéről. Az állami szervek ellenőrizhetősége pedig a polgárok demokratikus önkormányzásának lehetőségét biztosítja, így a polgároknak alapvető joguk van ahhoz, hogy a közügyeket érintő kérdésekről információhoz juthassanak.” [Lásd többek között: 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [25]; továbbá 3002/2018. (I. 10.) AB határozat, Indokolás [55]]
- [38] 2.2. A fentieket követően az Alkotmánybíróság a IX. cikk (2) bekezdéséből következő kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének kérdését tekintette át.
- [39] Az Alkotmánybíróság korábban több döntésben is foglalkozott a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményével. Még az Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott Abh.-ban a testület rögzítette, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye az egyes médiatartalmak kiegyensúlyozottságára, valóság-hű tartalmára vonatkozik. A 16/2020. (VII. 8.) AB határozat ebből kiindulva pedig kimondta, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)–(2) bekezdései együttesen határozzák meg. Ennek értelmében a médiatartalmaknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk [16/2020. (VII. 8.) AB határozat, Indokolás [46]]. Emellett fontos azt is kiemelni, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás fogalmában a sokoldalúság, a tényszerűség, az időszerűség és tárgyilagosság követelménye is beleértendő.
- [40] A fentiekhez az Alkotmánybíróság a továbbiak kiemelését tartja fontosnak. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye (amely jellegét tekintve csak a lineáris televíziós és rádióműsorokra vonatkozik) a média közérdekű feladatainak jellegéből fakad. A közösségeket érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak ugyanis minden esetben meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, ezáltal lehetővé téve, hogy a közönség megalapozott döntéseket tudjon hozni a vitatott kérdésben. A kiegyensúlyozottság követelménye azonban nem egyenlő a pluralizmussal: ez ugyanis csak a tájékoztató műsorokban érvényesülő kötelezettség. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem jelenthet tehát másodpercre meghatározott egyenlőséget a különböző vélemények bemutatásakor. A jog eszközeivel ugyanis nem mérhető a riportalányokkal szemben megvalósuló bánásmód, és a riporter hangszíne vagy gesztikulációja sem.
- [41] Ugyancsak fontos, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás kérdését befolyásolja a szerkesztői szabadság kérdése is. Ezzel összhangban ugyanis nem lehet előírni, hogy minden vitában be kell mutatni az összes szembenálló véleményt, azok teljességében. Ezért önmagában nem fogja sérteni a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, ha a szerkesztés során választani kell, a releváns, és szükséges súllyal valamint kellő arányban képviselt nézetek között. Szintén lényeges, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás jegyében nem a nézeteket képviselőknél kell megjelenniük a műsorban, hanem az egyes nézeteknek. A szerkesztői szabadság jegyében eldönthető, hogy kik szerepelnek a műsorban, és akár arra is sor kerülhet, hogy az ellentétes nézeteket a riporter vagy a műsorvezető ismerteti. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét nem feltétlenül egy műsor tekintetében kell vizsgálni: lehetséges ugyanis, hogy azt az adott csatorna teljes műsorfolyama alapján dönthetjük csak el. Ezt az álláspontot az Alkotmánybíróság már az Abh.-ban is megerősítette. A szerkesztői szabadság tekintetében fontos kiemelni, hogy ez alapján a különböző műsorszolgáltatókat nem terheli tájékoztatási kötelezettség egy adott ügy kapcsán. Azaz az adott műsorszolgáltató szabadon döntheti el, hogy milyen híreket tesz közzé, és annak kapcsán kiket szólaltat meg. Azaz a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége csak azon hírek vonatkozásában merül fel, amelyek elhangoznak a műsorban, azok kapcsán nem, amelyekről egyáltalán nincs szó.
- [42] Ahhoz, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alkalmazható legyen, a Kúria EBH2014.K.10 elvi döntése alapján arra van szükség, hogy a tájékoztatás tárgya és tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a médiaszolgáltatóknak egy általuk bemutatott kérdés kapcsán a közönség tájékoztatása szempontjából az ahhoz közvetlenül kapcsolódó releváns, tartalmilag eltérő véleményeket kell a közönség számára elérhetővé tenniük. Senkinek nincs ugyanakkor joga arra, hogy bármilyen médiumban való szereplését vagy véleménye abban való közzétételét követelje. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye ugyanis nem jelentheti a szerkesztői szabadság aránytalan sérelmét. Szintén fontos kiemelni, hogy ha több szervezet, párt vagy társadalmi csoport ugyanazt a véleményt képviseli, és azok között nincs releváns különbség, akkor a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megvalósulásához elegendő csak egy csoport álláspontját megjeleníteni.
- [43] 2.3. A fentiek figyelembevételével az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg. Egy lineáris televízió vagy rádióműsor akkor tekinthető az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésével összhangban kiegyensúlyozottnak, ha megfelel az alábbi három szempont mindegyikének, továbbá ha eleget tesz annak az általános előfeltételnek, hogy olyan kérdés megvitatására irányul, amelynek tárgya közérdeklődésre tart számot. Egyfelől elengedhetetlen,

hogy a műsorból egyértelműen kiderüljön, hogy több, egymással ellentétes álláspont is létezik az érintett kérdésben. Másfelől fontos az is, hogy azonosítható legyen, hogy az egyes álláspontokat mely személyek vagy csoportok képviselik. Harmadik feltételként pedig lényeges, hogy a műsorból egyértelművé váljon, hogy az abban – a szerkesztői szabadság jogával élve – részletesebben kifejtett állásponthez képest az azzal ellentétes vélemények miben térnek el (függetlenül attól, hogy azt a műsorvezető, a riportalányok vagy az adott álláspontot képviselők ismertetik). Ennek kapcsán pedig az is elengedő, ha az egymással konvergáló álláspontok együttesen jelennek meg.

- [44] 3. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság jelen ügy tekintetében az alábbiakat állapította meg.
- [45] Elsőként fontos kiemelni, hogy bár a vitatott műsor egy közszolgálati műsorszolgáltató (azaz az ügyben érintett műsorszolgáltató közszolgálati média) csatornáján került adásba, jelen ügyben mégsem volt indokolt a közszolgálati jelleg, és ezáltal az Mttv. 83. § (1) bekezdésében rögzített közszolgáltatási kritériumok vizsgálata. Ugyanis – bár az indítványozó a műsorszolgáltató ezen jellegére is utalt – sem az NMHH határozata, sem a törvényszék ítélete, sem pedig a közvetlenül támadott kúriai döntés nem foglalkozott az érintett médiaszolgáltató közszolgálati jellegével, az ügyben alkalmazott Mttv. 12. § (3) bekezdése és az Smtv. 13. §-a pedig nem csak a közszolgálati médiára vonatkozik. Ezért az Alkotmánybíróságnak sem a közszolgálati média kiegyensúlyozott tájékoztatásának kérdéséről kellett állást foglalni, hanem csak arról, hogy a Kúria az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésével összhangban ítélte-e meg az ügyben érintett műsor kiegyensúlyozottságát, és általában a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét.
- [46] Az előzőekben felvázolt szempontok szerint az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy a műsor egy közérdeklődésre számot tartó kérdéstről szólt-e. Ennek kapcsán kétséget kizáróan megállapítható, hogy az ügyben tárgyalt birtokvédelmi ügyben hozott ítélet alapját képező eset (miszerint ellenzéki képviselők egy csoportja 2018 decemberében bement az MTVA épületébe) egy közérdeklődés középpontjában álló kérdés volt, amely nemcsak az érintett médiaszolgáltató csatornájának, hanem más médiaszolgáltatók műsorának a témáját is szolgáltatta. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben vitatott műsorban a műsorvezető és a meghívott vendégei a kérdéses birtokvédelmi ügyben hozott ítéletet elemezték. Ennek kapcsán elsősorban saját véleményüket fejtették ki a birtokvédelmi ügyben hozott ítéletről, ugyanakkor az is rögzíthető, hogy a műsorból egyértelműen kiderült, hogy létezik ezzel ellentétes álláspont (ez már önmagában abból is kiderült, hogy a műsorvezető ismertette a birtokvédelmi ügyben hozott ítélet rendelkező részét, amely alapvetően feltételezi, hogy az ügy felperesei és alperese között ellentétes álláspontok feszültek). A műsorban az indítványozó közleményének felolvasására nem került sor, csupán a műsor végén hangzott el egy másik ellenzéki párt közösségi médiában megjelenő bejegyzése. A műsorból ennek ellenére kiderült az is, hogy a műsorban részletesen kifejtett állásponttal mely politikai pártok nem értenek egyet, mely pártok képviselik az ellentétes véleményt. Végül az Alkotmánybíróság azt vizsgálta meg, hogy a műsorból egyértelművé vált-e, hogy ezen álláspontok mely pontokon térnek el egymástól. A kérdéses műsorban ugyan valóban nem ismertették részletesen az ellentétes álláspontot, ugyanakkor a műsorban szereplő riportalányok érveléséből, az általuk tett utalásokból, és a műsorban is ismertett birtokvédelmi ügyben hozott ítélet rendelkező részéről is kiderült, hogy mely lényeges ponton tér el a két álláspont egymástól. Emellett azt is figyelembe kellett venni, hogy az ügy ismertetésének több előzménye volt – az érintett műsorszolgáltató csatornáin is – amelyek alapján a műsort megtekintők tisztában lehettek azzal, hogy mi az ellentétes álláspont lényege. A fentiek mellett továbbá azt is értékelni kellett, hogy a szerkesztői szabadságnak nem lehet parttalan korlátja a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye.
- [47] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria ítélete figyelembe vette az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdéséből fakadó alkotmányos szempontokat, így a konkrét műsor tekintetében hozott döntése nem ellentétes az Alaptörvény rendelkezéseivel. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság a kúriai ítélet megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasította.

- [48] 5. Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Diénes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/287/2021.

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [49] Egyetértek a rendelkező részben foglaltakkal, ugyanakkor lényegesnek tartom az alábbiak kiemelését.
- [50] 1. Az Alkotmánybíróság több korábbi határozatában is megfogalmazta azt az alkotmányos igényt, hogy a törvényhozó olyan törvényeket köteles alkotni, amelyek anyagi, eljárási, valamint szervezeti rendelkezésekkel a teljes körű, kiegyensúlyozott arányú és valóságghú tájékoztatást az egyes intézményeken belül lehetővé és kötelezővé teszik, és az ilyen működés megőrzését biztosítják [37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 229–230; 65/1995. (X. 6.) AB határozat, ABH 1995, 319].
- [51] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban is kiemelte, hogy a korábbi határozataiban foglalt értelmezése szerint a társadalomban meglévő vélemények teljes körű, kiegyensúlyozott arányú és valóságghú kifejezésre juttatására, valamint a közérdeklődésre számot tartó eseményekről és tényekről való elfogulatlan tájékoztatásra vonatkozó

- követelmények teljesülését „a rádió és televízió egészét”, vagyis az összes belföldi rádiós és televíziós csatornát figyelembe véve kell biztosítani [hasonlóan: 22/1999. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1999, 176, 184].
- [52] Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban egyértelművé tette, hogy melyek azok az alkotmányos szempontok, amelyeket a kiegyensúlyozott tájékoztatás mérlegelése során értékelni szükséges. Az Alkotmánybíróság az alkotmányos szempontok körében rámutatott, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem értelmezhető úgy, mint amely azt a követelményt támasztja a műsorszolgáltatóval szemben, hogy az minden egyes álláspontot minden műsorszámában megjelenítsen. Ha a kiegyensúlyozottsági követelmény érvényesítésére minden esetben kizárólag egy műsorszámon belül keríthetne sort a műsorszolgáltató, az a sajtó-, azon belül a szerkesztési szabadság olyan fokú sérelmét jelentené, amelyet a legitim jogalkotói cél: a véleménypluralizmus elérése nem igazol. Az egyes műsorszámok kiegyensúlyozottságára vonatkozó előírás arra késztetné a műsorszolgáltatókat, hogy kevesebb tájékoztató jellegű műsort készítsenek, és hogy egy-egy vitatottabb közügyet érintő kérdéstről egyáltalán ne ejtsenek szót. Ez pedig a műsorszolgáltatók öncenzúráját jelentené, amely nem a sokszínű tájékoztatás elérését segítené, hanem ellenkezőleg, a műsorok elszíntelenedéséhez vezetne, és a közügyek megvitatása ellen hatna (ABH 2007, 45, 54).
- [53] Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben a fenti szempontok alapulvételével kellett vizsgálnia, hogy a Kúria jogértelmezése az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésével összhangban van-e.
- [54] 2. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alkotmánybíróság – mint az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja szerint a bírói döntéseket kizárólag alkotmányosság szempontjából vizsgálhatja felül. Ezzel összhangban az Alkotmánybíróság hatásköre az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszok elbírálása során a bírói döntésben foglalt jogértelmezés alaptörvény-ellenességének, alapjogokkal való összhangjának vizsgálatára korlátozódik. Az Alkotmánybíróság gyakorlata az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok elbírálásakor töretlen a tekintetben, hogy a bíróságok ítéleteit csak akkor bírálja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz [3173/2015. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [53]].
- [55] A fentiekből az következik, hogy ha a bíróság döntésében az alkotmányos szempontok megjelennek, az Alkotmánybíróság a támadott bírói döntést csak kivételes esetben bírálhatja felül: a bírói döntés alaptörvény-ellenessége akkor állapítható meg, ha az az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsérti.
- [56] A jelen ügyben a Kúria kiemelte, hogy figyelemmel az alkotmánybírósági gyakorlatra is, a kiegyensúlyozott tájékoztatás azt jelenti, hogy a médiaszolgáltatónak biztosítania kell az általa közzétett tájékoztatással, hírrel összefüggésben az abban érintettek részére létező ellentétes álláspontok megismerését. A Kúria értelmezése szerint a kiegyensúlyozottság keretei között csupán az megengedhetetlen, hogy a médiaszolgáltató teljes egészében mellőzze a közönség informálását a téma szempontjából jelentős ellentétes álláspontok létezéséről.
- [57] A Kúria a fenti szempontok alapulvételével – mérlegelési jogkörében – azt állapította meg, hogy a konkrét esetben a médiaszolgáltató a törvényi kötelezettsége teljesítéséhez szükséges és elégséges mértékben, ellenpontozásra alkalmas módon megjelenítette a két oldal ellentétes álláspontját.
- [58] 3. A fentiek alapján egyetértek azzal, hogy a jelen ügyben a Kúria döntésének felülmérlegelésére az alkotmányos szempontok alapján nem volt helye. A Kúria ugyanis az ügy alapjogi relevanciájára tekintettel volt, és a hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlatban megjelenő értelmezési szempontok alapulvételével állapította meg, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének eleget tesz a médiaszolgáltató, ha legalább utalásszerűen informálja a közönséget a téma szempontjából jelentős ellentétes álláspontok létezéséről.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság Elnöke
az aláírásban akadémizált
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [59] A többségi határozat érvelésével nagyrészt egyetértek, ahhoz egy kiegészítést fűznék.
- [60] A határozat indokolása kiemeli, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás fogalmába a sokoldalúság, a tényszerűség, az időszerűség és tárgyilagosság követelménye is beleértendő.
- [61] A korábbi vonatkozó bírói gyakorlatban is megjelenő tényszerűség és tárgyilagosság követelményét a törvényszék is figyelembe vette, és az ítélet arra a következtetésre jutott, hogy ezen szempontok a vizsgált ügyben nem teljesültek.
- [62] A Kúria ítélete ugyanakkor ezeknek a követelményeknek a teljesülését kifejezetten nem vizsgálta meg.
- [63] A többségi határozat indokolása a két bírósági ítélet közötti fenti különbségre nem tért ki, s nem is foglalt állást a tekintetben, hogy e két kritérium (megléte vagy hiánya) hogyan befolyásolja a bírói jogértelmezésnek az Alaptörvénnyel való összhangját.
- [64] Azzal együtt, hogy osztom a többségi határozatnak a szerkesztői szabadság és a kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség összefüggésével kapcsolatban kifejtett értelmezését, álláspontom szerint még körültekintőbb döntést lehetett volna hozni, ha a vizsgálat a fenti követelmények teljesülését is részletesen értékelte volna. A jövőbeli hasonló tárgyú ügyekben célszerű lenne a vizsgálat szempontrendszerét ennek megfelelően kiegészíteni.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság Elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

**Az Alkotmánybíróság 23/2021. (VII. 13.) AB határozata
a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló
484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet egyes rendelkezési alaptörvény-ellenességének megállapítására és
megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról és alkotmányos követelmény megállapításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Horváth Attila, dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó, dr. Juhász Miklós, dr. Schanda Balázs és dr. Szalay Péter* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Czine Ágnes, dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Handó Tünde, dr. Juhász Imre és dr. Szívós Mária* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva, a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabállyal összefüggésben – megállapítja: az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének és 54. cikk (1) bekezdésének együttes értelmezéséből származó alkotmányos követelmény, hogy a jogalkotó a gyülekezési jog gyakorlását veszélyhelyzet idején is csak elengedhetetlenül szükséges ideig és körben függesztheti fel, akként, hogy észszerű időközönként meg kell vizsgálnia, hogy a korlátozásra okot adó körülmény továbbra is indokolja-e az alapjog felfüggesztését vagy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését meghaladó mértékű korlátozását.
2. Az Alkotmánybíróság a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet 2021. május 22. napjáig hatályban volt 4. § (1) bekezdésének „illetve a gyülekezés” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására, illetve megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.
3. Az Alkotmánybíróság a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdésének „valamint gyűlést” szövegrésze, továbbá 5. § (2) bekezdésének második mondata alaptörvény-ellenességének megállapítására, illetve megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Indokolás

I.

- [1] 1. A Szivárvány Misszió Alapítvány indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) és (2) bekezdései alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyben kérte a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 4. § (1) bekezdése és 5. § (1) és (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó szerint az R. hivatkozott rendelkezései ellentétesek az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében rögzített békés gyülekezéshez való joggal.
- [2] 2. Az indítványra okot adó ügyben az indítványozó 2020. december 10. napjára 17:00 órától 19:00 óráig a Budapest V. kerület, Kossuth Lajos tér 1–3. szám alatt található Országház előtt húzódó Id. Antall József rakpartra kívánt a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) hatálya alá tartozó rendezvényt szervezni. A Budapesti Rendőr-főkapitányság a Gytv. 11. §-a szerinti tájékoztatási kötelezettségének eleget téve tájékoztatta az indítványozót arról, hogy az R. 4. és 5. §-ainak kógens szabályai értelmében gyűlés nem tartható, így csak gyülekezést megtiltó határozat meghozatalára volt lehetősége. A kógens szabályozásra tekintettel a rendőr-főkapitányság nem vizsgálhatta, hogy a rendezvény megtartása milyen egészségügyi kockázattal jár.
- [3] A tiltó határozattal szemben az indítványozó a Kúriához fordult. Hangsúlyozta, hogy a gyűlés megtartása a járványhelyzet szempontjából nem hordozhatott kockázatot, mert arra zárt gépjárművekben tartózkodás és a járványügyi szabályok betartásával (maszk használatával) került volna sor. A Kúria a K. II.40.446/2020/2. számú ítéletében az indítványozó keresetét elutasította. Döntésének elvi tartalma szerint „gyülekezési ügyben a veszélyhelyzet idején gyűlés tartását kógensen tilalmazó jogszabályi rendelkezésre alapított tiltó határozat jogszerű. A generális tilalom kizárja, hogy a gyülekezési hatóság mérlegelje az egyedi ügy sajátos körülményeit.”
- [4] 3. A Kúria döntését követően az indítványozó az Alkotmánybírósághoz fordult. Álláspontja szerint az R. következtében sérült az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való joga, mert ugyan általánosságban elfogadható, hogy a járványveszélyre tekintettel a jogalkotó korlátozza rendezvények megtartását, de esetében az eljárás eredményeként olyan tüntetést tiltott meg a gyülekezési hatóság, amely a járványveszély szempontjából teljesen kockázatmentes volt. A meghosszabbított veszélyhelyzetre tekintettel az indítványozó – és értelemszerűen mindenki más – gyülekezési szabadságának gyakorlása teljesen kizárt, függetlenül attól, hogy a szabadság gyakorlása milyen járványügyi kockázattal jár.
- [5] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény még veszélyhelyzetben sem ad teljesen szabad kezet a Kormánynak az alapvető jogok korlátozására, mivel a korlátozásoknak ebben az esetben is meg kell felelniük az 53. cikk (2) bekezdésében foglaltaknak. A Kormány rendeletalkotási jogkörét kijelölő alaptörvényi rendelkezések alapján veszélyhelyzetben a Kormány a gyülekezési jogot valóban korlátozhatja rendeleti úton, de csak a sarkalatos törvényben előírt szabályok szerint.
- [6] Az indítványozó hivatkozik arra, hogy a veszélyhelyzetben alkalmazható intézkedéseket az Alaptörvény alapján a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) keretek közé szorítja. A Kat. 49. § (3) bekezdése értelmében „veszélyhelyzetben elrendelhető, hogy közterületen rendezvény, nyilvános gyűlés megtartását a rendőrség a védelmi érdekek sérelme esetén megtiltsa”. Az indítványozó szerint e követelmények három szempontból sem teljesültek: (1) nem került mérlegelésre a „védelmi érdek”, azaz hogy az elérni kívánt célt (jelen esetben a járvány elleni védekezést) szolgálta az intézkedés, (2) nem a rendőrség tiltotta meg a rendezvényt, hanem az R. normatív rendelkezései, valamint (3) a tilalom nem csupán a nyilvános (közterületen tartott) gyűlésekre vonatkozik, hanem általában minden gyűlésre.
- [7] Összességében az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének a korlátozása az indítványra okot adó ügyben nem volt célhoz kötött, szükségtelen és aránytalan volt. Az indítványozó megjegyezte azt is, hogy nincs alkotmányosan igazolható oka annak, hogy egyes esetekben a jogalkotó kivételt tesz az összejövétel tilalma alól (temetés, vallásszabadság gyakorlása, sportrendezvény), míg más, Alaptörvényben védett összejövétel (gyülekezés) esetében nem.
- [8] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszának jogalapjaként elsődlegesen az Abtv. 26. § (1) bekezdését, másodlagosan pedig – mivel a jogsérelem a jogszabály hatályosulása folytán, bírói döntés nélkül is bekövetkezett – az Abtv. 26. § (2) bekezdését jelölte meg. Az indítványozó a Kúria döntésének a megsemmisítését nem kérte.

- [9] Az indítvány benyújtását követően a Kormány hatályon kívül helyezte az R. 4. §-át. Tekintettel arra, hogy az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján nyújtott be panaszt, az Alkotmánybíróság az indítvány benyújtásakor hatályos, az indítványra okot adó ügyben alkalmazott jogszabályt vizsgálta.

II.

- [10] 1. Az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései:
„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”
„VIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.”
- [11] 2. Az R. vonatkozó, az indítvány benyújtásakor hatályos rendelkezései:
„4. § (1) Tilos a közterületen, illetve a nyilvános helyeken a csoportosulás, illetve a gyülekezés.”
„5. § (1) Tilos – a 6. § szerinti kivétellel – rendezvényt, valamint gyűlést szervezni, illetve tartani.
(2) Rendezvény helyszínén – a 6. § szerinti kivétellel – a rendezvény helyszínétől függetlenül tilos tartózkodni. Gyűlés helyszínén tartózkodni tilos.”

III.

- [12] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [13] 1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [14] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Kúria döntését az indítványozó 2020. december 15. napján vette át, és alkotmányjogi panaszát 2021. február 8-án – határidőben – küldte meg az Alkotmánybíróságnak. Az indítványozó saját ügyében, jogi képviselő útján járt el, és az R. megsemmisítésére vonatkozóan határozott kérelemmel élt.
- [15] 2. Az indítvány megjelölte az indítványozó jogosultságát és az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglalt hatáskörben kérte az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő törvényi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], valamint az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítványozó indokát adta az eljárás megindításának, kifejtette az Alaptörvényben foglalt és az indítványban felhívott jogok sérelmének a lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], indokolta továbbá azt is, hogy a támadott rendelkezés miatt ellentétes az Alaptörvény általa felhívott rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott rendelkezés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [16] 3. Az alkotmányjogi panaszban felvetett probléma – gyülekezési szabadság gyakorlása veszélyhelyzet idején – szoros kapcsolatban áll az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított joggal, s mint ilyen, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősül.
- [17] 4. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz kiegészítő jellegű az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti, alaptörvény-ellenes jogszabályon alapuló bírói döntéssel szembeni alkotmányjogi panaszhoz képest. Tekintettel arra, hogy az indítványozó egyedi ügyében bírósági döntés született, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (1) bekezdésének keretei között vizsgálta.

- [18] A veszélyhelyzetre tekintettel az indítványt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 16. § (5) bekezdés a) pontja alapján soron kívül bírálta el.

IV.

- [19] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [20] 1. Az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez. Az Alkotmánybíróság a 3/2013. (II. 14.) AB határozatában megerősítette a korábban kimunkált alkotmánybírói gyakorlatot, amely szerint „a gyülekezési jog a tágabb értelemben vett véleménynyilvánítási szabadság része, amely a közügyekre vonatkozó, békés jellegű közös vélemény-kifejezést biztosítja. Az alkotmányos védelem tehát a közügyekről folytatott nyilvános vitában való részvételt célzó rendezvényeket illeti meg, amelyek segítik a közérdekű információk megszerzését és másokkal való megosztását, valamint a vélemények közös kinyilvánítását [55/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 442, 449; 75/2008. (V. 29.) AB határozat, ABH 2008, 651, 662–663]. Az, hogy egy rendezvény közügyet érint-e, következképpen gyülekezésnek minősül-e az Alaptörvény értelmében, a kifejezésre juttatni szándékozott vélemény tartalmától, formájától és kontextusától függ.” (Indokolás [39]) Más határozatában az Alkotmánybíróság arra hívta fel a figyelmet, hogy „a gyülekezések kitüntetett kommunikációs funkciója [...] abban áll, hogy olyan módon teszik lehetővé a közügyek megvitatásába való bekapcsolódást, ami minden más formánál erőteljesebb hangsúlyt tud adni a kifejezett véleménynek” {30/2015. (X. 15.) AB határozat, Indokolás [25]}.
- [21] Az Alkotmánybíróság gyakorlatából az következik, hogy fogalmilag a gyülekezési jog oltalma alá tartozik minden olyan csoportos kommunikáció, amelynek célja valamilyen álláspont megjelenítése egy közéleti témában. Az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése nem csupán a hagyományos értelemben vett tüntetéseket védi, hanem a kommunikációs tartalommal bíró egyéb rendezvényeket is. Erre tekintettel megállapítható, hogy az indítványozó által szervezni kívánt rendezvény, melynek során autóban ülve, molinóval és dudálással kívánták kifejezésre juttatni a közös véleményüket egy közéleti témában, a gyülekezési szabadság gyakorlásának minősül, és a Kúria döntése az indítványozóknak ezt a jogát érintette.
- [22] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként azt kellett vizsgálnia, hogy az R. támadott rendelkezése megfelel-e az alapjogkorlátozás feltételeinek.
- [23] Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)–(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszthető, vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.
- [24] Ebben a tekintetben az Alaptörvény az alapjogok gyakorlásába kétfajta beavatkozást enged meg. Egyfelől lehetőséget biztosít az alapjogok gyakorlásának felfüggesztésére, ami lényegében olyan erős korlátozást jelent, mely miatt az alapjog átmenetileg egyáltalán nem gyakorolható. Ennél enyhébb korlátozásnak minősül, amikor az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozhatja a jogalkotó egy alapjog gyakorlását. A felfüggesztés vagy korlátozás mindkét esetben legfeljebb addig állhat fenn, amíg a rendkívüli jogrend elrendelésének feltételei fennállnak, és a rendkívüli jogrend kihirdetésre is került. Az arányosság garanciája – melyet az Alaptörvény 54. cikk (3) bekezdése kifejezetten és kényszerítően tartalmaz – ebben a tekintetben tehát az intézkedés fogalmilag határozott időbeliségében valósul meg. A jogalkotó feladata annak eldöntése, hogy a különleges jogrend elrendelésének feltételei fennállnak-e, és ezzel párhuzamosan indokolt-e az ilyen jogrend szerinti rezsím alapján az alapjogok korlátozása, valamint milyen mértékű alapjog-korlátozás indokolt.
- [25] Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése ugyanakkor nem adott parttalan felhatalmazást a jogalkotónak. Önmagában abból a körülményből, hogy az Alkotmánybíróság működése különleges jogrend idején sem korlátozható [54. cikk (2) bekezdés], következik, hogy az Alaptörvény alkotmányossági kontrollt biztosít különleges jogrend idejére is. Ahogy arra a 15/2021. (V. 13.) AB határozat rámutatott: „az alkotmányozónak nem volt célja a különleges jogrendi jogalkotót felhatalmazni sem arra, hogy a veszély leküzdésével össze nem függő alapjog-korlátozást vezessen be, sem arra, hogy egyes alapjogokat jobban korlátozzon, mint amennyire a rendkívüli körülmény indokolja. A korlátlan vagy korlátozhatatlan hatalom eleve ellentétes az Alaptörvény szellemiségével, még különleges jogrend idején is.” (Indokolás [33]) Az adott ügyben az Alkotmánybíróság arra következtetett, hogy a „veszélyhelyzeti kormányrendelet alapjogot korlátozó szabálya tartalmi alkotmányossági vizsgálat alá vonható” (Indokolás [37]). Különleges jogrend idején a jogalkotó az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése alapján, az ott meghatározott kivételektől eltekintve hozhat

- olyan rendkívüli intézkedéseket, amelyek ideiglenesen valamely alapjog gyakorlásának teljes felfüggesztésével járnak. Az ilyen rendelkezések célszerűségét az Alkotmánybíróság nem vitathatja, az viszont már alkotmányossági kérdés, hogy a jogkorlátozás megmarad-e az Alaptörvény keretei között.
- [26] Általánosságban kijelenthető: a koronavírus-járvány leküzdése, ezen belül az egészségügyi, társadalmi és gazdasági hatásainak a csökkentése, a károk enyhítése olyan célok, amelyek alkotmányosan igazolják az alapjogok korlátozását, így a gyülekezés szabadságának a korlátozását is. Az alapjog korlátozásának tehát alkotmányosan igazolható, legitim célja van.
- [27] Az alapjog-korlátozás szükségessége tekintetében az Alkotmánybíróság álláspontja a következő: A koronavírus-járvánnyal szembeni védekezés számos alapjog gyakorlásának a korlátozásával jár. Az Alaptörvény különleges jogrendi szabályai a veszélyhelyzet idejére a Kormányt hatalmazzák fel arra, hogy határozza meg azokat az intézkedéseket, amelyek a veszélyhelyzet leküzdéséhez, a normális működés helyreállításához szükségesek. Veszélyhelyzet idején ezeknek az intézkedéseknek a politikai kontrollját az Országgyűlés, alkotmányossági kontrollját az Alkotmánybíróság látja el, amelynek működése különleges jogrend idején sem korlátozható [Alaptörvény 54. cikk (2) bekezdés].
- [28] Elsődlegesen célszerűségi kérdés annak megítélése, hogy milyen intézkedések szükségesek a koronavírus-járvány leküzdéséhez. Ezeknek felülvizsgálatára az Alkotmánybíróságnak sem hatásköre, sem eszköztára nincsen. Az egészségügyi, társadalmi és gazdasági kockázatok mérlegelésével a Kormány hatásköre és felelőssége a szükséges rendkívüli intézkedések bevezetése, amelyre veszélyhelyzet idején közvetlenül az Alaptörvény ad felhatalmazást. A Kormány rendkívüli intézkedési jogköre ugyanakkor nem korlátlan. Abból, hogy az Alaptörvény rögzíti, hogy az Alkotmánybíróság működése különleges jogrend idején sem korlátozható, egyenesen következik, hogy az Alaptörvény célja annak biztosítása, hogy a különleges jogrendi intézkedések is alkotmányos kontroll alá essenek. Az alkotmányossági vizsgálat során az Alkotmánybíróság a korlátozások célszerűségét nem vizsgálhatja, azt azonban igen, hogy az alapjogot korlátozó szabály igazolható-e a veszélyhelyzettel szembeni védekezés jegyében. Az Alkotmánybíróságnak a vizsgálat keretében meg kell győződnie arról, hogy a támadott szabályozás alkalmas-e a különleges jogrend bevezetésére okot adó körülmények elhárítására, enyhítésére. Amennyiben az intézkedés alkalmassága nem igazolt, az alapjog felfüggesztése, illetve korlátozása nem felel meg az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdéséből és I. cikk (3) bekezdéséből levezethető követelményeknek.
- [29] A Kormány az Alaptörvényből következően szabadon eldöntheti, hogy a járvány elleni védekezés jegyében megtiltja-e személyek azonos helyen és időben való összegyűlését, csoportosulását. Fogalmilag nem elképzelhetetlen olyan helyzet sem, amikor a járvány terjedése olyan kockázatot rejt magában, hogy a létfenntartáshoz nélkülözhetetlen interakciókat leszámítva mindenféle társadalmi érintkezés időleges korlátozása szükséges.
- [30] A gyülekezéshez való jog gyakorlása – a rendhagyó eseteket leszámítva – emberek egy időben és térben való jelenlétét feltételezi, ami járványügyi szempontból kockázatot rejt magában. Figyelembe kell venni továbbá azt is, hogy a gyülekezésen ténylegesen részt vevők számát előzetesen csak megbecsülni lehet: mivel egy rendezvényhez bárki szabadon csatlakozhat, nem zárható ki annak lehetősége sem, hogy a gyülekezésen többen lesznek jelen (esetleg az eredetileg tervezett létszám többszöröse), amellyel párhuzamosan értelemszerűen a járványügyi kockázat is növekszik. Épp ezért – a jelenlegi szabályozás alapján – egy kis létszámmal bejelentett gyülekezés is tömegrendezvényé válhat, sokszorozva a kockázatot.
- [31] A gyülekezéshez való jog az egyik legfontosabb politikai alapjog, ami minden demokratikus társadalomnak alappillére. A másik oldalon pedig a pandémia sok ezer ember életét követelte, egészségét tette tönkre, és felbecsülhetetlen gazdasági és társadalmi károkat okozott. Az ezzel szembeni védekezés, a kockázatok lehetőség szerinti minimalizálása az állam kiemelkedő, alkotmányosan igazolt célja. Ugyan nem jelenthető ki, hogy minden alapjognak teljes mértékben meg kell hajlania a járvánnyal szembeni védekezés jegyében, jelen esetben a járvány terjedése szempontjából egyik legkockázatosabb alapjog, a gyülekezés szabadsága gyakorlásának időleges kizárása szükséges korlátozásnak tekinthető.
- [32] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított panasz esetében elsődlegesen arról kell döntenie, hogy az egyedi ügyben alkalmazott jogszabály az indítványozó által felhozott szempontból megfelelő-e az Alaptörvénynek. Jelen ügyben tehát nem az volt az Alkotmánybíróság feladata, hogy eldöntse: van-e járványügyi kockázata annak, hogy politikai véleménynyilvánítás céljából a résztvevők egymás melletti autóban ülnek. Az indítvány keretei között az Alkotmánybíróság arról dönthetett, hogy az adott körülmények között a gyülekezéseket általánosan tiltó szabály megmaradt-e az Alaptörvény keretei között.

- [33] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A járványügyi védekezés feladatát és felelősségét nem veheti át a Kormánytól, a feladata az, hogy az Alaptörvényt, benne az egyéni jogokat védje. Alapjogvédő szerepében is figyelembe kell vennie az alapjog gyakorlása szempontjából releváns körülményeket. Az indítványra okot adó ügyben az indítványozók 2020. december 10. napjára kívántak tüntetést szervezni. Nem állapítható meg, hogy ebben az időszakban, a járvány újabb hullámának felfutó szakaszában alaptörvény-ellenes lett volna az a szabály, amely a gyülekezéseket általánosan kizárta. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított panaszt elutasította.
- [34] 4. Az Alkotmánybíróság megjegyzi: a gyülekezés szabadságának legitim célból történő, szükséges korlátozása is csak akkor felel meg az Alaptörvénynek, ha az alapjogot korlátozó szabály arányos. A szabályozás arányossága szempontjából különös jelentősége van az időbeliségnek: minél hosszabb ideig tart egy alapjog gyakorlásának felfüggesztése, annál erősebb indokra van szükség a korlátozás fenntartásához. A jogalkotónak visszatérően mérlegelnie kell – mint ahogy más esetekben mérlegeli is – az alapjog gyakorlása és a járványügyi célok elérése közti kollíziót, és ha a járványügyi célok engedik, legalább részlegesen teret kell engednie az alapjog gyakorlásának.
- [35] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: a járványügyi védekezés során a Kormány feladata annak eldöntése, hogy milyen intézkedések célszerűek. Igazolható indokok esetén dönthet a gyülekezési jog korlátozásának fenntartása mellett is. Az viszont már alkotmányossági kérdés, hogy a jogalkotó a szabályok kialakítása során az alapjogi kollíziót elvégzi-e. Ennek elmaradása esetén az alapjog korlátozása aránytalan, amely így a szabály megsemmisítését eredményezi.
- [36] A veszélyhelyzeti jogalkotónak folyamatosan figyelemmel kell kísérnie, hogy egy alapjog általános felfüggesztése valóban elengedhetetlen eszköze-e a különleges jogrenddel elérni kívánt célok eléréséhez. Nem a veszélyhelyzet kihirdetése, hanem a veszélyhelyzetre okot adó különös körülmény igazolja alapjogok korlátozását. Valamely alapjog gyakorlásának teljes kizárása nem igazolható önmagában a veszélyhelyzettel, hanem visszatérően dönteni kell arról, hogy valóban indokolják-e a körülmények az alapjog felfüggesztését.
- [37] Az Abtv. 46. § (3) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában határozattal megállapíthatja azokat az Alaptörvény szabályozásából eredő és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeket, amelyeknek a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie. A 8/2021. (III. 2.) AB határozat rámutatott, hogy alkotmányos követelménynek a jogalkotó is lehet a címzettje, mivel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, amely végső soron felel azért, hogy a jogalkotás az Alaptörvénnyel összhangban valósuljon meg (Indokolás [174]). Az egyedi ügyön túlmutatóan az Alkotmánybíróság fontosnak tartotta, hogy általánosságban is rámutasson arra, hogy a gyülekezési jog szabadságának korlátozása milyen feltételek mellett felel meg az Alaptörvénynek veszélyhelyzet idején.
- [38] 5. Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben való közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdése alapján rendelte el.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/288/2021.

Dr. Horváth Attila alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [39] Megszavaztam a határozatot, mert álláspontom szerint az Abtv. 46. § (3) bekezdése nem szűkíti le az alkotmányos követelmény címzetti körét az jogalkalmazóra, hiszen a törvényszövegben ilyen explicit distinkció nem szerepel.
- [40] Az Abtv. 46. § (3) bekezdése értelmében az alkotmányos követelményt annak érdekében állapítja meg az Alkotmánybíróság, hogy egyértelmű legyen az alkotmányos tartalom, amelynek „a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie”. Ugyanakkor „a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazás”-ával összefüggő törvényi kitétel – álláspontom szerint – nem kizárólag a jogalkalmazó vonatkozásában értelmezhető, hanem a jogalkotó számára is iránymutatásul szolgálhat.
- [41] Mindazonáltal az Abtv. 46. § (3) bekezdésének nyelvtani értelmezése alapján a jogalkotónak címzett alkotmányos követelményt nem lehet parttalanul megállapítani, az kizárólag a konkrét ügyben „vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazás”-ával függhet össze, ekként tartalmi és formai értelemben egyaránt behatárolja az Alkotmánybíróság által hivatalból alkalmazható jogkövetkezmény terjedelmét.
- [42] Álláspontom szerint a konkrét ügyben az Alkotmánybíróság nem lépte túl az Abtv. 46. § (3) bekezdése szerinti jogkövetkezmény alkalmazási körét, és azzal, hogy a rendelkező rész 1. pontjában kifejezetten megjelenítésre került, hogy az alkotmányos követelmény a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabállyal összefüggésben került megállapításra, az Alkotmánybíróság egyértelművé tette, hogy az a konkrét ügyben sem korlátok nélkül, hanem az Abtv. adta felhatalmazás keretei között érvényesült.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [43] Támogattam a határozat rendelkező részét, mert magam is arra a következtetésre jutottam, hogy a 2020. december 10. napjára tervezett gyülekezés tilalma az abban az időpontban fennálló járványhelyzetre – és ezzel kapcsolatban az élet és egészség védelmére – tekintettel szükséges és arányos korlátozás volt. Határozott álláspontom ezzel kapcsolatban az is, hogy ha egészségügyi kockázat indokolja a gyülekezési jog korlátozását, akkor a korlátozás határát is a mindenkori egészségügyi kockázat fennállásához kell igazítani időben, térben és módon egyaránt, ehhez pedig nem nélkülözhető a korlátozás (tilalom) időszakonként elvégzett felülvizsgálata. Az alkotmányos követelmény tükrözte ezt az álláspontomat, ezért azt is támogattam.
- [44] Elengedhetetlennek tartottam volna ugyanakkor annak hangsúlyosabb megjelenítését a határozat indokolásában, hogy a különleges jogrend idején bevezetett alapjog-korlátozás csakis a korlátozás mértékét tekintve kivételes: az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése annyiban ad felhatalmazást az általános alapjog-korlátozási tesztől való eltérésre, hogy adott esetben az alapvető jog lényeges tartalmát is érintheti a korlátozás, illetve az alapjogok gyakorlása időlegesen akár fel is függeszthető. A korlátozás szükségességének és arányosságának a vizsgálata azonban – arra is tekintettel, hogy az Alaptörvény 54. cikk (2) bekezdése szerint különleges jogrendben az Alkotmánybíróság működése nem korlátozható – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján ebben az esetben sem mellőzhető. Ez azért van így, mert az indítvány elbírálásakor az Alaptörvény szövegezéséből kell kiindulni. Az Alaptörvény az alapjog korlátozásának főszabályát, annak mértékét, szükségességét és arányosságát egy helyen, az I. cikk (3) bekezdésében rendezi. A „különleges idők” – mint amilyen egy világgjárvány is – azonban a korlátozás általánostól eltérő, rendkívüli mértékét is megkövetelhetik. Ezt ismeri el az Alaptörvény az 54. cikk (1) bekezdésében, amely tehát az alapjog-korlátozás mértéke tekintetében tér el az I. cikk (3) bekezdésében foglaltaktól. Eltérő alaptörvényi rendelkezés hiányában azonban a rendkívüli korlátozás előírására felhatalmazott jogalkotó igazolási kötelezettsége nem változik a „különleges időkben” sem.
- [45] Értelmezésemben ez azt jelenti, hogy különleges jogrend idején is csak akkor van mód alapjog gyakorlásának korlátozására (időleges felfüggesztésére), ha a bevezetett rendelkezés más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében a veszélyhelyzet elhárítása vagy következményeinek csökkentése céljából feltétlenül szükséges. Az arányosság körében pedig az vizsgálandó, hogy az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjog-sérelem súlya megfelelő arányban állnak-e egymással. A jogalkotó veszélyhelyzet esetében is köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt választani, azaz a korlátozás nem haladhatja meg azt a szintet, mint amit az alkotmányosan igazolható cél elérése a veszélyhelyzetben feltétlenül megkíván.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [46] Egyetértek a rendelkező részben foglalt döntéssel, azonban szükségesnek vélem az indokolás kiegészítését az alábbi elemekkel.
- [47] 1. A határozat többségi indokolásában szükséges lett volna megjeleníteni, hogy a támadott szabályozás a rendelkező rész 1. pontjában megfogalmazott követelménynek megfelel, és az elutasításnak ez az oka, hiszen a jogalkotó eleve határozott időre szóló szabályokat alkotott, és külön döntött azok – szintén szakaszos, határozott időre szóló – többszöri meghosszabbításáról. Emellett a jogalkotó gondoskodott a támadott veszélyhelyzeti rendelet politikai kontrolljáról is, mert a koronavírus-világgjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény 3. §-a biztosítja az alapjog-korlátozások fenntartása esetére, hogy annak igazolhatóságáról nyilvánosan, transzparensszerűen és nem utolsó sorban intézményesített keretek között kell számot adnia a Kormánynak.

- [48] 2. Egyetértek azzal, ahogyan a többségi indokolás a teszt legitim célelemét tételezi és alkalmazza, ahogyan azzal is, hogy a szükségesség keretében győződik meg az Alkotmánybíróság arról, hogy a támadott szabályozás alkalmas-e a különleges jogrend bevezetésére okot adó körülmények elhárítására, enyhítésére. Álláspontom szerint azonban a támadott jogszabály időbeliségének vizsgálatára nem az általános alapjogi teszt arányossági elemének keretében kerülhet sor. A különleges jogrend elrendelését követően ugyanis alaptörvényi vélelem szól amellett, hogy a különleges jogrendre okot adó körülmények bekövetkezte (pl. területi veszteség, szuverenitás elvesztése, tömeges halálozás, megbetegedés, anyagi értékek elvesztése) nagyobb hátrányt jelentenek, mint e következmények legyőzéséhez megkövetelt – akár alapjog-korlátozásban tetesztet öltő – áldozatok. Tehát minden különleges jogrendi jogkorlátozás – az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdésében kivételként megfogalmazott jogosultságokat kivéve – az Alaptörvény erejénél fogva arányos kell, hogy legyen. Ugyanakkor az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésére alapított érvelés mentén el lehet jutni a határozat alkotmányos követelményének magvát jelentő azon gondolatig, hogy a veszélyhelyzeti jogalkotás időbeli korlátokhoz kötött, s a jogalkotó kötelezettsége, hogy időközönként meggyőződjön a korlátozás fenntartásának, meghosszabbításának indokoltságáról.
- [49] A veszélyhelyzeti rendeletalkotással kapcsolatos időbeli korlátozást az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésének első fordulata egyértelműen rögzíti. Az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésének második, kivételként megfogalmazott fordulatából álláspontom szerint a különleges jogrend funkciójára tekintettel levezethető olyan jogalkotói kötelezettség, amely alapján a jogkorlátozás fenntartásának indokoltságáról meg kell győződnie észszerű időközönként. Ezen érvelés nyomán az Alkotmánybíróság nem a jogalkotói mérlegelés eredményét, hanem a jogalkotó általi mérlegelés megtörténtének tényét vizsgálhatja. E vizsgálathoz nem szükséges olyan – például járványügyi – adatok ismerete vagy speciális szaktudás, amellyel az Alkotmánybíróság nem, csak a Kormány rendelkezik, ekképpen ez összhangban van a többségi indokolás azon megállapításával, hogy az Alkotmánybíróság nem veheti át a járványügyi védekezésért viselt felelősséget a Kormánytól.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [50] Egyetértek a határozat konklúziójával, hogy az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésének és 54. cikk (1) bekezdésének együttes értelmezéséből következően a gyülekezési jog gyakorlása veszélyhelyzet idején is csak elengedhetetlenül szükséges ideig és körben függeszthető fel.
- [51] Ahogy azt a többségi indokolás is idézi, a 15/2021. (V. 13.) AB határozat rámutatott: „az alkotmányozónak nem volt célja a különleges jogrendi jogalkotót felhatalmazni sem arra, hogy a veszély leküzdésével össze nem függő alapjog-korlátozást vezessen be, sem arra, hogy egyes alapjogokat jobban korlátozzon, mint amennyire a rendkívüli körülmény indokolja. A korlátlan vagy korlátozhatatlan hatalom eleve ellentétes az Alaptörvény szellemiségével, még különleges jogrend idején is.” (Indokolás [33])
- [52] Az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése alapján a Kormány meghatározott csapások (szerencsétlenség) esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében hirdethet ki veszélyhelyzetet, és vezethet be rendkívüli intézkedéseket. Az 54. cikk (1) bekezdése szerint különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – meghatározott alapjogok kivételével – felfüggeszthető, vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.
- [53] Az alapjog-korlátozás mércéjének kiindulópontja veszélyhelyzet esetén is az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, de mivel a jelen ügyben érintett VIII. cikk (1) bekezdése az 54. cikk (1) bekezdése értelmében nem kivételként szabályozott alapjog, ezért az általános alapjog-korlátozási teszt két eltéréssel érvényesül: egyrészt a jogkorlátozás mértéke túlmehet az elérni kívánt cél – a veszélyhelyzet következményeinek elhárítása – érdekében feltétlenül szükséges mértéken; másrészt az alapvető jog gyakorlásának esetleges felfüggesztése révén az alapvető jog lényeges tartalma is korlátozás alá kerülhet. Ugyanakkor az 54. cikk (1) bekezdése nem ad felmentést az I. cikk (3) bekezdésének azon szabálya alól, hogy alapvető jog csak az elérni kívánt céllal arányosan korlátozható. Az Alkotmánybíróság tehát különleges jogrend, veszélyhelyzet idején is vizsgálhatja az alapvető jogot korlátozó

intézkedés célját, azaz, hogy a veszélyhelyzetre okot adó csapás (és következményeinek) elhárítására irányul-e, valamint a korlátozás arányosságát.

- [54] A többségi határozat indokolásával egyezően kiindulópontnak tekintem a 3/2013. (II. 14.) AB határozatban megerősített gyakorlatot, amelynek értelmében „a gyülekezési jog a tágabb értelemben vett véleménynyilvánítási szabadság része, amely a közügyekre vonatkozó, békés jellegű közös vélemény-kifejezést biztosítja. Az alkotmányos védelem tehát a közügyekről folytatott nyilvános vitában való részvételt célzó rendezvényeket illeti meg, amelyek segítik a közérdekű információk megszerzését és másokkal való megosztását, valamint a vélemények közös nyilvánítását.” (Indokolás [39])
- [55] A közügyekről folytatott nyilvános vitának veszélyhelyzet idején sem csökken a jelentősége, sőt ilyen esetben az egész ország fokozott érdeke, hogy az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető csapás elleni védekezés érdekében szükséges intézkedésekről – illetve a veszélyhelyzetben a közhatalom gyakorlásáról általánosságban is – konstruktív eszmecsere folyjon, s az amúgy is jelentős társadalmi feszültséget jelentő veszélyhelyzet idején a vélemények spektruma kifejeződhessen. Ezzel együtt kétségtelen, hogy a gyülekezéshez való jog gyakorlása jellemzően emberek egy időben és térben való jelenlétét feltételezi, ami járványügyi szempontból kockázatot rejt magában, ezért a járvánnyal szembeni védekezés érdekében a gyülekezési szabadság gyakorlása korlátozható, adott esetben ideiglenesen felfüggeszthető is lehet.
- [56] Egyetértek a többségi indokolással abban, hogy elsődlegesen célszerűségi kérdés annak megítélése, hogy milyen intézkedések szükségesek a koronavírus-járvány leküzdéséhez. Az egészségügyi, társadalmi és gazdasági kockázatok mérlegelésével a Kormány hatásköre és felelőssége a szükséges rendkívüli intézkedések bevezetése. Ugyanakkor álláspontom szerint az Alkotmánybíróság valamely alapjog-korlátozás céljának a vizsgálatkor figyelembe veheti a szabályozási környezetet, azaz, hogy a jogalkotó a hasonló társadalmi érintkezéssel járó, más alapjog védelmi körébe tartozó – vagy alapjogilag nem is védett – magatartásokat, tevékenységeket is hasonló súllyal korlátoz-e.
- [57] Ez rámutat a jelen ügyben a vizsgálat nehézségére, ti., hogy mivel az egészségügyi kockázat indokolja a korlátozást, – Hörcherné Marosi Ildikó alkotmánybírónak az ügyben kifejtett álláspontjával egyetértve – a korlátozás konkrét módját, valamint időbeli, illetve területi hatályát is az egészségügyi kockázat fennállásához és sajátosságaihoz kell igazítani. A járvány elleni védekezés érdekében bevezetett alapjogot korlátozó intézkedések alkotmányos elfogadhatósága tehát időszakonként eltérő lehet, de azonos időszakban az összehasonlítható mértékű egészségügyi kockázattal járó tevékenységeket hasonlóan kell kezelni. Ha a vizsgálat a fenti szempontokat is magáévá tette volna, akkor meglátásom szerint adott esetben akár arra is juthatott volna, hogy a támadott, korábban hatályos rendelkezés – akár csak egy bizonyos időszakban – alaptörvény-ellenes volt. Más tevékenységekre figyelemmel, amelyek a gyülekezéshez hasonló egészségügyi kockázattal járnak, de adott időszakban annál enyhébb korlátozás alá estek, például létszámkorláttal, megfelelő egészségügyi óvintézkedések mellett folytathatóak voltak, felvethető, hogy a gyülekezési jog gyakorlásának generális tilalma helyett olyan differenciáltabb szabályozás lett volna alkotmányosan igazolható, amely az alapjog-gyakorlás és a járvány elleni védekezés szempontjait egyaránt érvényesíti.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

- [58] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [59] A rendelkező részben foglaltakat az alábbi indokok miatt nem támogattam.
- [60] 1. Fenntartom a 8/2021. (III. 2.) AB határozathoz fűzött különvéleményemben foglaltakat. Eszerint az alkotmányos követelmény funkciója alapvetően az, hogy a jogalkalmazó számára meghatározza valamely jogszabályi rendelkezés olyan értelmezését, amely az Alaptörvény rendelkezéseit kifejezésre juttatja [8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [54]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [55]].
- [61] Nem értek egyet ezért azzal, hogy a jogalkotó számára alkotmányos követelményt az Alkotmánybíróság megállapíthat.
- [62] 2. A koronavírus-járvány az egész társadalmat olyan új kihívások elé állította, amelyekkel korábban nem találkozott. Mind az érintett hatóságok, mind az emberek számára rendkívüli erőfeszítéseket igényelt a járvány elleni küzdelem. Ezen körülmények között az alapjogok gyakorlása kétség kívül fokozott társadalmi felelősséggel jár.
- [63] Egyetértek ezért az Alkotmánybíróság jelen határozatának azon megállapításával, hogy a koronavírus-járvány leküzdése, ezen belül az egészségügyi, társadalmi és gazdasági hatásainak a csökkentése, a károk enyhítése olyan célok, amelyek alkotmányosan igazolják az alapjogok korlátozását, így a gyülekezés szabadságának a korlátozását is.
- [64] Az Alkotmánybíróság régóta töretlen gyakorlatában a gyülekezéshez való jog az egyik legfontosabb kommunikációs alapjog. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint ugyanis „[a] békés gyülekezés szabadsága a demokratikus társadalom előfeltétele és alapvető értéke” [4/2007. (II. 13.) AB határozat, ABH 2007, 911, 914]. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy „[a] békés rendezvények a politikai és társadalmi rend, a képviselői szervek legitimitásának megszilárdítása szempontjából is értéket jelentenek” [75/2008. (V. 29.) AB határozat, ABH 2008, 651, 662].
- [65] Az Alkotmánybíróság a fentiek megerősítése mellett a 13/2016. (VII. 18.) AB határozatban is hangsúlyozta a gyülekezési jog kiemelkedő kommunikációs funkcióját a közügyek megvitatása terén, amit a testület a véleménynyilvánítás szabadságának speciális alapjogi megfogalmazása mellett a közvetlen demokrácia egyik megnyilvánulási formájaként értelmezett. Az Alkotmánybíróság ebben a döntésében egyértelművé tette azt is, hogy a gyülekezéshez való jog kitüntetett szerepe nem jelenti, hogy e jog korlátozhatatlan lenne, de mindenképpen azzal jár, hogy a békés gyülekezéshez való jognak valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie, korlátozását pedig szorosan behatárolják a Magyarország által elfogadott nemzetközi egyezmények előírásai (Indokolás [25]).
- [66] A hivatkozott alkotmánybírói gyakorlat alapján úgy gondolom, hogy a gyülekezési jog gyakorlásának a veszélyhelyzetre tekintettel történő szigorítása igazolható. Álláspontom szerint olyan szabályozás egyeztethető össze az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével és 54. cikkével, amely nem generális tilalmat állapít meg, hanem meghatározza azokat a szempontokat, amelyeket a gyülekezési hatóságnak mérlegelnie kell, és döntését a járványhelyzet érintett időszakában az aktuális egészségügyi kockázatokhoz tudja igazítani.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

- [67] Egyetértek az indítványnak a határozat rendelkező része 2. és 3. pontjaiban foglalt elutasításával, de nem tudom támogatni az 1. pontjában a hivatalból való eljárás alapján a jogalkotás számára megállapított alkotmányos követelményt, mivel arra az Alkotmánybíróságnak – az ugyancsak különvéleménnyel élő alkotmánybíró társaimmal egyező álláspontom szerint – nincs hatásköre.
- [68] Ezen álláspontom alátámasztására utalni kívánok arra is, hogy a határozat által precedensnek tekintett 8/2020. (III. 2.) AB határozat sem szolgálhat alkotmányértelmezési alapként, mivel az nem alapjogot érintő

kérdéskörben, hanem államszervezési jellegű alaptörvényi háttérű kérdésben jutott arra a következtetésre, hogy a jogalkotó számára határozata rendelkező részében kivételesnek tekintett alkotmányos követelményt írjon elő.

- [69] Megjegyzem ugyanakkor, hogy támogatni tudtam volna, és javaslatot is tettem a határozathozatal során egy olyan megoldásra, amely kizárólag azt célozta, hogy az Alkotmánybíróság – a nem kívánt vészhelyzet megismétlődése esetén, amennyiben a jelen ügyben okafogyottá vált intézkedések újbóli elrendelése válna szükségessé – alkotmányos iránymutatásával segíthesse a jogalkotót a gyülekezési szabadság korlátozására vonatkozó jövőbeni szabályozásnak az Alaptörvénnyel összhangban álló kialakításában. Egyetértettem volna tehát azzal, hogy a határozat rendelkező része helyett az alkotmányos követelmény lényegi tartalma – és mutatis mutandis szövege is – az indokolása IV/4. pontja (Indokolás [34] és köv.) kiegészítéseként a határozat utolsó mondatában szerepeljen, mintegy rámutatva arra, hogy a jogalkotónak a gyülekezési jog szabadságának korlátozó intézkedése milyen feltételek mellett van összhangban az Alaptörvénnyel vészhelyzet idején.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre alkotmánybíró különvéleménye

- [70] A többségi határozat rendelkező résznek 1. pontját és az indokolás vonatkozó részét az alábbiak miatt nem tudtam támogatni.
- [71] Az Abtv. 46. § (3) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság – jogkövetkezményként – megállapíthat az Alaptörvény szabályozásából eredő és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató olyan alkotmányos követelményeket, amelyeknek a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie.
- [72] Álláspontom szerint az Abtv. egyértelmű abban a tekintetben, hogy az alkotmányos követelményt mindig (a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó, tehát konkrétan meghatározott) jogszabályhoz kell fűzni. A törvényi szabály nem értelmezhető úgy, hogy az Alkotmánybíróság általánosságban határozhatna meg alkotmányos követelményt az Alaptörvény valamely rendelkezésének érvényesülése érdekében. Ha ez így lenne, akkor lényegében az adott tárgykörben valamennyi jogszabályra – a jövőben megalkotásra kerülőkre is – kiterjedne a követelmény: azaz a jogalkalmazás helyett a jogalkotó válna annak címzettjévé.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

- [73] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária alkotmánybíró különvéleménye

- [74] Nem értek egyet a többségi határozat rendelkező részének első pontjában rögzített alkotmányos követelmény megállapításával; ezért a többségi határozathoz az Abtv. 66. § (2) bekezdésében biztosított jogköröm alapján a következő különvéleményt csatolom.
- [75] Az alkotmányos követelmény megállapítását nem támogatom, az alábbi indokokra tekintettel.
- [76] Egyrészt véleményem szerint az alkotmányos követelmény megállapítása az Abtv. 46. § (3) bekezdésében foglaltaknak nem felel meg. Az Abtv. rendelkezése szerint az Alkotmánybíróság meghatározhatja azokat az alkotmányos követelményeket, melyeknek a jogszabály alkalmazása során meg kell felelni. Ezzel szemben a többségi határozat a jogalkotó számára fogalmaz meg alkotmányos követelményként lényegileg egy olyan kötelezettséget, mely nem vezethető le sem az Alaptörvényből, sem az Abtv.-ből.
- [77] A fentiekén túl az alkotmányos követelménynek a vizsgált vagy a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabályhoz kellene kapcsolódnia az Abtv. szövege szerint. Az alkotmányos követelménybe szövegszerűen belekerült ugyan „a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabállyal összefüggésben” kitétel, azonban lényegi tartalom nélkül, azaz a vizsgált vagy alkalmazandó jogszabály, jogszabályi rendelkezés megjelölése és az alkotmányos követelmény funkciójából egyébként következő értelmezése hiányzik – ami a fentiekben írtak szerint abból is ered, hogy az alkotmányos követelmény adott esetben nem a jogalkalmazó számára került megfogalmazásra. Álláspontom szerint ezáltal összességében az Alkotmánybíróság túllép a törvényi lehetőségein: olyan jogkövetkezményt állapít meg és olyan módon, amit az Abtv. nem tesz lehetővé.
- [78] Másrészt az alkotmányos követelmény megállapítását nem tartom időszerűnek sem. Az R. (többszöri) módosítása éppen azt igazolja, hogy a jogalkotó időről-időre (ahogy a többségi határozat fogalmaz: „észszerű időközönként”) megvizsgálja/megvizsgálta a teljes korlátozás indokoltságát, és a legutolsó módosítással a teljes gyülekezési tilalmat fel is oldotta.
- [79] A fentiekből következően véleményem szerint nincsen szükség egy egyébként az Abtv.-ből nem következő és az aktualitást is nélkülöző alkotmányos követelményre.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

- [80] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2021. június 22.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök 376/2021. (VII. 13.) KE határozata bírói kinevezésről

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 3. § (2) bekezdése alapján – az Országos Bírószági Hivatal elnökének javaslatára – *dr. Andorkó Imre Pétert* a 2021. július 15. napjától 2024. július 14. napjáig terjedő időtartamra bírónak kinevezem.

Budapest, 2021. június 24.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: KEH/02662-2/2021.

A köztársasági elnök 377/2021. (VII. 13.) KE határozata bírói kinevezésről

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 3. § (2) bekezdése alapján – az Országos Bírószági Hivatal elnökének javaslatára – *dr. Balla Orsolyát* a 2021. július 15. napjától 2024. július 14. napjáig terjedő időtartamra bírónak kinevezem.

Budapest, 2021. június 24.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: KEH/02662-3/2021.

A köztársasági elnök 378/2021. (VII. 13.) KE határozata bírói kinevezésről

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 3. § (2) bekezdése alapján – az Országos Bírószági Hivatal elnökének javaslatára – *dr. Csontos Izabellát* a 2021. július 15. napjától 2024. július 14. napjáig terjedő időtartamra bírónak kinevezem.

Budapest, 2021. június 24.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: KEH/02662-4/2021.

A Kormány 1455/2021. (VII. 13.) Korm. határozata a Nemzeti Egészséginformatikai Stratégiáról

A Kormány annak érdekében, hogy a magyar egészségügy az informatika, a digitalizáció és a mesterséges intelligencia eszközeit hatékonyan alkalmazza, az ellátás eredményességének növelése és az állampolgárok egészsége fejlődése érdekében

1. elfogadja a Nemzeti Egészséginformatikai Stratégiát (a továbbiakban: Stratégia);
2. a Stratégiában foglalt fejlesztési feladatok megvalósításának szakmai koordinációjára kijelöli a Nemzeti Egészséginformatikai Testületet és felhívja az emberi erőforrások miniszterét, a belügyminisztert, az innovációért és technológiáért felelős minisztert, a Miniszterelnökséget vezető minisztert, valamint a miniszterelnök kabinetfőnökét, hogy a meglévő intézményrendszer keretei között gondoskodjon a Nemzeti Egészséginformatikai Testület koordinatív feladatainak ellátásáról;

Felelős: emberi erőforrások minisztere
belügyminiszter
innovációért és technológiáért felelős miniszter
Miniszterelnökséget vezető miniszter
a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: folyamatos

3. felhívja az érintett minisztereket, hogy a Nemzeti Egészséginformatikai Testület bevonásával a Stratégia megvalósítása érdekében szükséges fejlesztések végrehajtásában működjenek közre;

Felelős: érintett miniszterek

Határidő: folyamatos

4. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy

- a) vizsgálja meg a Stratégiában foglalt fejlesztési programok európai uniós forrásból való megvalósításának lehetőségeit, és gondoskodjon azok előkészítéséről,
- b) készítse jelentést a Kormány részére minden év szeptember 30-ig a Stratégia végrehajtásának állásáról.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: az a) pont tekintetében folyamatos

az b) pont tekintetében minden év szeptember 30-ig

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

A Kormány 1456/2021. (VII. 13.) Korm. határozata Magyarország kutatási, fejlesztési és innovációs stratégiájának (2021–2030) elfogadásáról

A Kormány

1. célul tűzte ki a kutatási, fejlesztési és innovációs források hatékonyabb és a társadalmi célok elérését is segítő felhasználását, a rendszer szereplői közötti együttműködések erősítésével a hazai kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységek fókuszálását és ezáltal Magyarország versenyképességének növelését;
2. az 1. pont szerinti cél érdekében elfogadja a Magyarország kutatási, fejlesztési és innovációs stratégiája (2021–2030) című dokumentumot, és elrendeli annak a kormányzati portálon való közzétételét, valamint felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert az abban foglalt intézkedések megvalósítására.

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter

Határidő: azonnal

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

A Kormány 1457/2021. (VII. 13.) Korm. határozata az okos város központi platformszolgáltatás és helyi eredménytermékek üzemeltetéséhez kapcsolódó forrás biztosításáról

A Kormány

1. egyetért az okos város funkcionalitás Magyarországon történő elterjedését szolgáló központi platformszolgáltatás és a Monor Város Önkormányzata pilot projektje keretében elkészült helyi eredménytermékek további üzemeltetésével;
2. felhívja a pénzügyminisztert, hogy – a belügyminiszter bevonásával – gondoskodjon az 1. pontban meghatározott cél megvalósítása érdekében
 - a) a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet javára 92 645 925 forint többletforrás,
 - b) a 2022. évben a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 1. melléklet IX. Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet javára 189 699 519 forint többletforrás rendelkezésre állásáról;
Felelős: pénzügyminiszter
belügyminiszter
Határidő: az a) alpont tekintetében azonnal
a b) alpont tekintetében a 2022. évi központi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében
3. felhívja a pénzügyminisztert, hogy a belügyminiszter bevonásával gondoskodjon az okos város központi platformszolgáltatás létrehozásáról és működtetéséről szóló 252/2018. (XII. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 1. § 1. pontja szerinti központi alapinfrastruktúra, valamint a Kormányrendelet 1. melléklete szerinti központosított közszolgáltatások eredménytermékei fenntartásával összefüggésben felmerülő feladatok megvalósítása érdekében
 - a) 107 978 364 forint többletforrás biztosításáról a Kvtv. 1. melléklet XIV. Belügyminisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Ágazati célfeladatok alcím, 56. Kormányzati infokommunikációs szolgáltatások jogcímcsoport javára,
 - b) a 2022. évben a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 1. melléklet XIV. Belügyminisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 1. Ágazati célfeladatok alcím, 56. Kormányzati infokommunikációs szolgáltatások jogcímcsoport javára 129 409 462 forint többletforrás rendelkezésre állásáról.
Felelős: pénzügyminiszter
belügyminiszter
Határidő: az a) alpont tekintetében azonnal
a b) alpont tekintetében a 2022. évi központi költségvetés végrehajtása során, a felmerülés ütemében

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1458/2021. (VII. 13.) Korm. határozata a családokért felelős tárca nélküli miniszter feladat- és hatáskörét érintő egyes kormányhatározatok módosításáról

1. A Waclaw Felczak Alapítvány létrehozásáról, valamint a működéséhez szükséges feltételek és forrás biztosításáról szóló 1859/2017. (XI. 23.) Korm. határozat 1. pont b) alpontjában az „az emberi erőforrások miniszterét” szövegrész helyébe az „a Miniszterelnökséget vezető minisztert” szöveg lép.
2. A fiatalok pénzügyi tudatosságát növelő oktatási kompetenciák támogatásáról szóló 1368/2018. (VIII. 13.) Korm. határozat 4. pontjában az „emberi erőforrások minisztere” szövegrész helyébe a „családokért felelős tárca nélküli miniszter” szöveg lép.
3. A Nemzeti Tehetség Program végrehajtásának 2019–2020. évi cselekvési programjáról szóló 1686/2018. (XII. 17.) Korm. határozat 1. mellékletében az „emberi erőforrások minisztere” szövegrészek helyébe a „családokért felelős tárca nélküli miniszter” szöveg lép.
4. A családvédelmi akcióterv részét képező kormányzati intézkedésekről szóló 1110/2019. (III. 12.) Korm. határozat
 - a) 3. pont b) alpontjában az „az Emberi Erőforrások Minisztériuma” szövegrész helyébe az „a Miniszterelnökség” szöveg,
 - b) 3. pont b) és c) alpontjában az „emberi erőforrások minisztere” szövegrész helyébe a „családokért felelős tárca nélküli miniszter” szöveg lép.
5. A rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról szóló 1183/2019. (IV. 5.) Korm. határozatban [a továbbiakban: 1183/2019. (IV. 5.) Korm. határozat] biztosított forrásból a XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 8. Nemzetközi kapcsolatok programjai alcím, 3. Waclaw Felczak Alap jogcímcsoport javára biztosított 65 400 000 forrás tekintetében – az 1183/2019. (IV. 5.) Korm. határozatban foglaltaktól eltérően – az elszámolás felelőse a Miniszterelnökséget vezető miniszter, határideje 2022. március 30.
6. Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek és családjaik életkörülményeinek javításáról szóló 1634/2019. (XI. 14.) Korm. határozat 5. pontjában az „emberi erőforrások miniszterét” szövegrész helyébe a „családokért felelős tárca nélküli minisztert” szöveg és az „emberi erőforrások minisztere” szövegrész helyébe a „családokért felelős tárca nélküli miniszter” szöveg lép.
7. A Magyar–Horvát Kormányközi Kisebbségi Vegyes Bizottság XV. ülésén fenntartott és elfogadott ajánlások jóváhagyásáról szóló 1110/2020. (III. 20.) Korm. határozat 3. pont 3.1. alpontjában az „emberi erőforrások minisztere” szövegrész helyébe a „családokért felelős tárca nélküli miniszter” szöveg lép.
8. Az Országos Fogymegelőzési Program végrehajtásának 2022. évig tartó Intézkedési Tervéről szóló 1187/2020. (IV. 28.) Korm. határozat 1. melléklet
 - a) 1.1. pontjában az „emberi erőforrások minisztere” szövegrész helyébe az „emberi erőforrások minisztere, családokért felelős tárca nélküli miniszter” szöveg,
 - b) 11.3. pontjában az „emberi erőforrások minisztere” szövegrész helyébe a „családokért felelős tárca nélküli miniszter” szöveg lép.
9. A rozsdavezetekben megvalósuló „Városi Otthonteremtés Program” elindításához szükséges intézkedésekről szóló 1369/2020. (VII. 6.) Korm. határozat 5. és 6. pontjában az „emberi erőforrások minisztere” szövegrészek helyébe a „családokért felelős tárca nélküli miniszter” szöveg lép.
10. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának 2021. május–november közötti magyar elnökségét előkészítő feladatokról szóló 1616/2020. (X. 1.) Korm. határozat 6. pontjában az „emberi erőforrások minisztere” szövegrész helyébe az „emberi erőforrások minisztere, családokért felelős tárca nélküli miniszter” szöveg lép.
11. A Kormány visszavonja a családi otthonteremtési kedvezmény igénybevételének jelentős egyszerűsítéséhez szükséges kormányzati intézkedésekről szóló 2122/2017. (XII. 29.) Korm. határozatot.
12. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.